Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXIV | П'ЯТНИЦЯ, 12 СІЧНЯ 2007 РОКУ | ЧИСЛО 2 | VOL. CXIV | FRIDAY, JANUARY 12, 2007 | No. 2

Президент Білорусі О. Лукашенко посварився з Москвою

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 8 січня було припинене подання нафти нафтогоном „Дружба". Білоруська сторона мотивувала припинення транзиту нафти тим, що російська компанія „Транснєфть" перемістила сиру нафту через митний кордон Білорусі без митного декларування і сплати відповідного мита. До 1 січня постачання нафти з Росії в Білорусь було звільнене від експортних зборів. З січня Росія запровадила мито на постачання нафти, у відповідь Білорусь теж ввела мито на транспортування російської нафти територією країни.

Енерґетична війна між Мінськом та Москвою сягла апогею і багатьом нагадала минулорічну суперечку між Москвою та Києвом. Білорусь наполягає, щоб Москва почала сплачувати мито за транспортування нафти, Москва ж називає його незаконним.

Сталося те, що мало статися в системі СНД, де Росія займала панівне становище і намагалася диктувати іншим державам свою волю. У цьому союзі не було більш льояльної країни на пострадянському просторі, ніж Білорусь Олександра Лукашенка. Але і йому „терпець урвався". Можна по-різному ставитися до режиму О. Лукашенка в Білорусі, але з точки зору захисту національних інтересів він чинить правильно. Практично в ці ж дні Азербайджан припинив транзит своєї нафти через територію Росії. Це також є відповіддю Азербайджану на ті кроки тиску, які застосовувались російською стороною щодо Азербайджану з метою примусити його взяти участь в економічній бльокаді Грузії.

В минулому році, коли Росія закрутила, так би мовити, кран для поставок російського газу в Україну, лунали її заяви про те, нібито Україна краде російський газ. Зараз „Транснєфть" говорить, що Білорусь краде російську нафту. Але ні Білорусь, ні Україна не крали російської нафти чи газу. Це просто стандартний прийом російської пропаґанди.

Президент Республіки Білорусь О. Лукашенко
Фото УНІАН

Олександр Лукашенко повівся рішуче і запровадив доволі високе мито. В Україні в подібній ситуації спрацювала тіньова корупційна схема, коли відбулась підміна ситуативними інтересами стратеґічних інтересів держави, і 4 січня минулого року були підписані відповідні протоколи, які позбавили Україну можливости ефективно використовувати засоби захисту. Це те, що робить зараз Білорусь. І звичайно, вона є добрим прикладом для українського керівництва.

9 січня в Москві мали відбутися білорусько-російські переговори щодо вреґулювання нафтової кризи, але урядова делеґація Білорусі чекала півтори години початку переговорів, які так і не відбулися. Заступник міністра економічного розвитку Росії Віталій Савельєв зробив заяву, що Росія покищо не готова до переговорів.

8 січня Евросоюз зажадав від Росії та Білорусі негайних пояснень причин перебоїв у постачанні нафти одним з головних трансконтинентальних трубопроводів. Польські та німецькі представники ЕС заявили, що надходження нафти до їхніх країн раптово припинилося. Нафтопровід „Дружба" є одним з найбільших і найдовших у Европі. Ним постачається два мільйони нафти-сирцю на день з нафтових родовищ Сибіру до нафтопереробних заводів Білорусі, Польщі і Німеччини.

„Війна" між Білоруссю і Росією почалася 4 січня, коли Білорусь повідомила про запровадження нового податку на транзит російської нафти

(Закінчення на стор. 3)

Торгсін як знаряддя Голодомору

Голодомор 1932-33 років в Україні – це не тільки понад 7 мільйонів втрачених життів, а й 66 тонн золота, 1439 тонн срібла, діяманти, антикваріят, підступно відібрані і вивезені з України.

Один з авторів цієї статті у телефонній розмові з матір'ю запитав, як вона і уся родина тоді врятувалися. Вона відповіла: завдяки 7 масивним золотим виробам рідкісної цінности і проби, які ще за царату подарував дід Кириченко, капітан корабля далекосхідної фльоти.

Здавши цю пам'ять про батька у лавку Торгсіну, бабуся врятувала родину і багатьох мешканців села Монастирище Ічнянського району Чернігівської области. Решта села вимерла.

А скільки ж такого капіталу мітла Голодомору вимела з України? Після пошуку в архівах ми можемо назвати деякі деталі. Торгсіни (від російськомовного словосполучення „торговля с іностранцами" – торгівля з чужинцями) під час Голодомору стали єдиною мережею державної торгівлі, де населення могло купити деякі продукти харчування. Але тільки в обмін на дорогоцінні метали або валюту.

Формально ця всесоюзна контора виникла влітку 1930 року при Наркоматі зовнішньої торгівлі. В Україні магазини Торгсіну активно почали працювати з січня 1932 р., і на практиці – не з чужинцями, а з голодуючими селянами.

Постанову „Про утворення Всеукраїнської контори Торгсіну" Українська економічна нарада при Раді народних комісарів УСРР прийняла 29 червня 1932 року. Вказувалося, що „побутове золото необхідно зібрати за допомогою системи Торгсіну і віддати на службу інтересам пролетарської держави".

Ми зіставили за часом і змістом різні постанови та інші документи щодо організації-розширення мережі Торгсіну в Україні з постановами партії щодо організації геноциду голодом (про посилення хлібозаготівель, про „три колоски", про недопущення будь-якої торгівлі продуктами в селах, про боротьбу з „саботажниками" і т. д.). Ці документи виходили та діяли абсолютно узгоджено і синхронно! Партія забирала в українського селянина весь хліб, а Торгсін забирав в нього все золото і гроші! В обмін на обрядове золото селяни отримували товарні ордери (бони), з 1933 року – так звані „заборні книжки", які вже потім оtоварювали на продукти. Цей процес затягувався нерідко до двох місяців, і отоварювати бони чи заборні книжки вже було ніко-

(Закінчення на стор. 3)

Владу – Радам, а кому землю?

ПАРСИПАНІ, Н. Й. – У вівторок, 9 січня, в сфері українського законодавства сталася подія, котра створила прецедент переважання парляментської гілки влади над президентською. Верховна Рада голосами 367 народних депутатів, з 438 зареєстрованих у сесійній залі, подолала вето Президента Віктора Ющенка на прийнятий депутатською більшістю 19 грудня 2006 року Закон „Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо заборони продажу земель сільськогосподарського призначення до прийняття відповідних законодавчих актів". Цим законом було заборонено до 1 січня 2008 року продавати в Україні землі сільськогосподарського призначення державної і комунальної власности, в тому числі й приватних присадибних ділянок, за вийнятком їхнього викупу для суспільних потреб.

3 січня Президент застосував щодо цього затвердженого ВР закону своє право вето – й от воно подолане. За подолання віддали голоси 185 депутатів з фракції Партії Реґіонів, 20 – з фракції Комуністичної партії, 31 – з фракції соціялістів 120 – з фракції Бльоку Юлії Тимошенко і 5 членів з фракції „Наша Україна". Отже, загалом зібрано значно більше, ніж 301 голос, потрібний для конституційної більшости, котра спроможна долати президентське вето.

З якого боку найкраще підійти до цього клубка проблем, щоб зрозуміти, хто ж має більшу рацію і на чиєму боці справедливість?

Відомо, що ліві сили, зокрема й особливо соціялісти на чолі з Олександом Морозом, запекло обстоюють заборону на продаж землі, починаючи від дня постання незалежної Української держави. Це належить до їхнього головного морально-політичного капіталу: мовляв, дозволити продаж землі, то вся вона невдовзі опиниться в руках олігархів, в тому числі й неукраїнських, бо селяни занадто бідні, щоб через купівлю сільськогосподарських угідь могли залишитися справжніми господарями на рідній землі. Мабуть, саме ці арґументи все ще працюють на користь лівих, допомагаючи їм знову й знову займати депутатські крісла. В якійсь мірі можна збагнути й позицію депутатів від БЮТ – Юлія Тимошенко нерідко також асоціюється з лівою ідеологією, принаймні з принципами так званого „державно-плянового" господарювання. Поясню, чому „бютівці" голосували за подолання вето разом з лівими і „реґіоналами", і чи це не означає вход-

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна будуватиме шляхи

КИЇВ. – Кабінет міністрів 5 січня розглянув питання будівництва автомобільних шляхів. Відзначалося, що чимало містечок та сіл України не мають і ніколи не мали асфальтного покриття і тамтешні мешканці досі їздять по ґрунтівках, де після дощу можна проїхати хіба що трактором. Голова Державної служби автомобільних доріг України Володимир Демішкан заявив, що дороги будували ще 1970 року і вони своє вже відпрацювали. Найближчим часом уряд має виділити на оновлення доріг близько трьох мільярдів гривень, які, в основному, мають піти на побудову нових доріг у селах.

В. Янукович – проти референдуму щодо НАТО

КИЇВ. – Партія Реґіонів України 5 січня оприлюднила заяву прем'єр-міністра, про те, що визнання ЦВК більшости підписів, зібраних за проведення референдуму, робить його проведення обов'язковим, але В. Янукович вважає, що такий референдум треба проводити не тепер, а в спокійнішій атмосфері, щоб не поглиблювати розкол у суспільстві. Багато однопартійців В. Януковича проти НАТО, але остання заява прем'єра зближує його з позицією Президента В. Ющенка, який, визнаючи можливість референдуму, заявляв, що проводити його зараз немає потреби. Рішення на користь референдуму щодо НАТО Центрвиборчком ухвалив за два дні до Нового року, проте ще у вересні голова ЦВК Ярослав Давидович звернувся до уряду, аби в бюджеті на 2007 рік було передбачено на це 410 мільйонів гривень. Референдум був минулорічним передвиборним гаслом соціял-демократів (об'єднаних), які виступали проти приєднання України до НАТО та за зближення з Росією.

„International Herald Tribune" – про успіх економіки України

КИЇВ. – „Економіка України довела, що може вижити і розквітнути попри підвищення ціни на газ", – такий незвично оптимістичний заголовок статті з'явився 5 січня у часописі „International Herald Tribune". Часопис аналізує, як економіка в Україні відреаґувала на підвищення цін у порівнянні з економікою Грузії та Білорусі і стверджує, що українська економіка краще адаптована до підвищення цін на газ, оскільки, на відміну від державної білоруської, є лібералізованою, а на відміну від грузинської – може спиратися на внутрішні альтернативні джерела енергоносіїв, як, наприклад, вугілля та ядерна енерґетика. Часопис зазначає, що ключові галузі української економіки орієнтовані на експорт, як от металюрґійна промисловість, де відбулася переорієнтація з дорогого газу на дешевше вугілля. На думку економістів, відмова у дешевому газі стала для української економіки стимулом до адаптації працювати за стандартами світового ринку. Часопис також зауважує, що Україна досі слабо розвивала видобуток власних покладів газу, які вважаються досить великими.

Буде вільна торгівля з Білоруссю

КИЇВ. – Президент України В. Ющенко 8 січня підписав закон про режим вільної торгівлі з Білоруссю. Віднині торговельно-економічні взаємини між двома країнами здійснюватимуться у відповідності з стандартами Світової організації торгівлі. Зміни передбачають скасування бартерних операцій, підвищення прозорости двосторонніх розрахунків та кодування товарів згідно з нормами СОТ. Після зміни у взаєминах Мінська і Москви для України відкрилися нові можливості не лише в галузі торгівлі, а й в цілій низці українсько-білоруських проблем, які накопичилися за останнє десятиліття, зокрема у завершенні дискусії про міждержавний кордон та розв'язання старих фінансових суперечок між двома країнами.

США сприятимуть енерґетичній безпеці України

ВАШІНҐТОН. – В четвер, 4 січня, в Сенаті США зареєстровано законопроєкт під назвою „Акт про енерґетичну дипломатію та безпеку". Одним з його пунктів є намір США активно підтримувати прагнення молодих демократій, зокрема України і Грузії, до енерґетичної незалежности. Про це в тексті проєкту говориться цілком ясно: „Необхідно розвивати демократію в глобальному маштабі через партнерства з урядами різних країн, особливо з урядами таких молодих демократій, як Україна і Грузія, у їхніх зусиллях в напрямі зменшення залежности від імпорту нафти та газу...", оскільки „енерґетична безпека є пріоритетом для урядів багатьох держав та відіграє все важливішу ролю у взаєминах уряду США з тими країнами". Маючи на увазі, що найпотужніші запаси нафти і газу сконцентровані у невеликому колі країн, автори законопроєкту зазначають, що „доступ до постачання нафти і газу залежить від політичної волі країн-виробників... суперництво між урядами в доступі до запасів нафти і газу може привести до політичного, економічного і збройного конфлікту".

Відкрито музей В. Чорновола

ЧЕРКАСИ. – 24 грудня в с. Вільхівець Городищенського району відкрито садибу-музей Героя України Вячеслава Чорновола. У цьому селі минули дитинство та юність В. Чорновола. На свято приїхали його сини Андрій і Тарас, народні депутати Генадій Удовенко, Вячеслав Кириленко, Вячеслав Коваль, поети і прозаїки.

Казахстан дозволив старти ракети „Дніпро"

АСТАНА. – 8 січня Казахстан зняв заборону на пуски з космодрому Байконур українсько-російських ракет-носіїв „Дніпро". Урядова комісія республіки підписала всі необхідні протоколи за підсумками аварії ракети минулого року і з початку 2007 року пробні пуски „Дніпра" з Байконуру дозволено. Офіційний плян пуску ракет з космодрому Байконур на 2007 рік буде затверджено постановою уряду протягом кількох наступних днів. Програму „Дніпро" виконує українсько-російсько-казахстанське підприємство „Космотрас", який проводить модернізацію знятих з бойового чергування в РФ міжконтинентальних балістичних ракет РС-20 (SS-18 „Сатана") на конверсійні ракети-„Дніпро" та здійснює з їх допомогою запуски малих супутників.

Судно з хемікатами прибуло до порту Керчі

КЕРЧ. – 8 січня завершилося відбуксування судна „Одиск" з акваторії Ялти до Керченського порту, де відбудеться розвантаження корабля, на якому сталося масове отруєння, дві особи померли, інших членів екіпажу доставлено в Лівадійську лікарню. Судно „Одиск" із феросплавами, яке ходило на Чорному морі під прапором Сьєра-Леоне, доставлено до Керчі, де є умови для зберігання небезпечних хемічних речовин, під контролею українського військового буксира „Кременець". Міністерство надзвичайних ситуацій встановило 200-разове перевищення допустимої концентрації фосфіну в трюмі. Корабель перевозив 2 тис. тонн феросиликомарганцю з Керчі до турецького порту Іскандерун. Чимало екологічних організацій Криму вже виступили з протестами і закликами заборонити перевезення подібних хемічних речовин.

На Волині згорів храм 1845 року

ЛУЦЬК. – 7 січня у с. Волошки Ковельського району Волинської области в будівлі Миколаївського храму Московського патріярхату 1845 року побудови виникла пожежа, яка повністю знищила храм. Жертв та потерпілих немає. Причина пожежі та розмір матеріяльних збитків встановлюються.

Не літати напідпитку

БЕРҐЕН, Норвегія. – 8 січня норвезька поліція затримала сімох українців - членів екіпажу транспортного літака Ан-22 за підозрою „у порушенні окремими членами екіпажу правил забезпечення лету" – вживанні спиртного перед летом. Матеріяли були передані до суду. Відповідно до норвезького законодавства, летунам загрожувало до двох років тюремного ув'язнення. Літак мав перевезти в Баку (Азербайджан) американське устаткування для нафтовидобутку. Представник Посольства України в Норвегії Віталій Мошківський зазначив, що скарг з боку екіпажу на умови утримання не надходило, летуни мають можливість зв'язуватися зі своїм керівництвом. 10 січня трьох летунів засуджено до чотирьох тижнів тюремного ув'язнення. Ще один летун повинен виплатити кару понад 1.5 тис. долярів. Затримані члени екіпажу не заперечували, що перебували в стані алькогольного сп'яніння перед летом і тим самим порушили дисципліну. Це ж підтвердили і результати проведеної експертизи.

Дельфіни не бажали конкурента

ЯЛТА. – 3 січня службовці міністерства надзвичайних ситуацій врятували в морі нетверезого чоловіка, на якого напали дельфіни. Як з'ясувалося, зграя дельфінів загнала рибу між хвилерізами і годувалася нею. Чоловік віком 45 років вирішив трохи охолодитися. Не помітивши дельфінів, він стрибнув у море. Плавець був за 30 метрів від берега, коли на нього напали дельфіни і почали відштовхувати його в море. Довелося кілька разів стукнути палицею по воді, щоб відлякати зграю і витягти людину на поверхню. Найімовірніше, дельфіни прийняли плавця за конкурента і стали відганяти непроханого гостя подалі в море. Подякувавши рятувальникам, чоловік пішов геть.

Помер Анатолій Горчинський

ТЕРНОПІЛЬ. – На вісімдесят третьому році життя 9 січня помер Анатолій Горчинський – Народний артист України, автор та виконавець популярних пісень „Троянди на пероні", „Росте черешня в мами на городі", композитор і режисер-постановник майже пів сотні спектаклів. До кожної з вистав Анатолій Горчинський писав власну музику. Шанувальники його творчости найбільше пам'ятають його за постановками „Як наші діди парубкували", „Сільва", оперою „Запорожець за Дунаєм".

За повідомленнями інформаційних аґентств

Владу – Радам...

(Закінчення зі стор. 1)

ження в „антикризову коаліцію", Ю. Тимошенко сказала, що ні, не означає, а просто її фракція послідовно виступає „проти пограбування селян", за те, щоб покласти край тіньовому ринку, на якому земля продається „в тисячі разів дешевше від її вартости". Тому перш ніж скасовувати мораторій на продаж землі, слід створити цивілізовану законодавчу базу. Логічне пояснення.

Але чому проти продажу землі „реґіонали", тобто партія олігархів? Найімовірніше, тому, що вони ще мало часу при владі і ще не встигли, як пише Микола Орлов в „Економічній правді", „підготуватися до лібералізації земельного ринку і розставити своїх людей на ключові адміністративні позиції " в цій ділянці.

Іншими словами, здійснилася перша половина старого більшовицького гасла „Владу – Радам, землю – селянам".

Щодо другої половини – кому землю і що залишиться українським селянам, покищо в Україні панує суцільний морок. Добре було б сьогодні мати українського Столипіна, котрий колись свою знамениту реформу в Росії здійснив не в ім'я великого капіталу, не в ім'я спекуляції сільськогосподарськими угіддями, а в ім'я повернення селянинові почуття господаря своєї землі.

Президент В. Ющенко, коментуючи факт подолання його вето, сказав, що мораторій на продаж землі – „це те саме, що заборонити селянинові купувати-продавати молоко, врожай, власний будинок та інше". Квола арґументація, в ній відсутня столипінська ідея...

П.Ч.

Україна поринула у Різдвяні і новорічні свята

Вже стало звичаєм, що Різдвяні і новорічні свята в Україні тривають не менше тижня. Святкують провідники, святкує весь народ... Різдвяну кутю Президент України В. Ющенко спожив у своїй резиденції „Синьогора” в селі Гута Богородчанського району на Івано-Франківщині. Він перебував тут з дружиною Катериною, Михайлом Саакашвілі (грузинський Президент приїхав разом з дружиною) та французьким актором Жераром Депардьє. Гості відвідали Коломию, Манявський скит і скуштували місцевих напоїв.

Голова Верховної ради Олександер Мороз відгуляв свята, як він сам сказав в одному з інтерв’ю, у „нефешенебельному прикарпатському санаторії”. Але чомусь не назвав його. У пресі з’явилися його знімки, як він у переддень Різдва грає у більярд у трускавецькому санаторії „Кришталевий палац”, який належить Державному управлінню справами. Ціна проживання, харчування та лікування у цьому санаторії сягає 1100 дол. за добу. Судячи з фотографій, Олександер Мороз зайняв скромніші апартаменти – від 69 до 80 долярів на добу. Прем’єр-міністер Віктор Янукович новорічні свята провів у Криму, а напередодні Різдва повернувся в столицю, побував на вечірній службі в Лаврі, а потім вечеряв з сім’єю.

Провідниця БЮТ Юлія Тимошенко зустріла Новий рік та Свят-вечір у колі сім’ї в будинку під Києвом.

Населення розважалося на площах і вулицях міст і сіл. У Львові 8 січня відбувся конкурс-огляд „Спалах Різдвяної Звізди”. На лівій світлині: переможець конкурсу Микола Загала з власноруч зробленою зіркою в Музеї народної архітектури та побуту „Шевченківський гай”, відвідувачі якого мали змогу не тільки оглянути атрибути вертепу, а й послухати концерт колядок і скуштувати святкової медової куті. Праворуч: учасники фолкльорного ансамблю співають колядки під час Різдвяних свят в Музеї національного побуту в Пирогово, біля Києва, 7 січня ц. р. 14 січня в Україні зустрічатимуть Старий новий рік.

Фото УНІАН

Торгсін...

(Закінчення зі стор. 1)

му. Існувала навіть таємна інструкція: „Не давати обіцянок покупцям на швидке одержання продуктів". Очевидці свідчать про випадки смертей голодуючих прямо у кілометрових чергах за хлібом або й відразу після отоварення.

Юрій Перепада пам’ятає, що у будинку на вулиці Пушкінській був комерційна хлібна крамниця, де хліб був за дуже високою ціною, проте черга до неї тягнулась аж до вулиці Прорізної. Часто люди помирали, стоячи в черзі за хлібом.

Галина Назаренко: „Звечора займали чергу на хліб, який був, як тирса. Вистоювали цілу ніч, а вранці формували десятки, по 10 осіб пускали в крамницю. Золоті каблучки мами і батька з весілля мама здала в Торгсин, за що отримала ,кілька кілограмів борошна і варила нам галушки.

Галина Афанасьєва: „Я добре пам'ятаю, як уже восени 1932 року Київ був наповнений голодними й опухлими селянами, які свої нехитрі пожитки намагалися обміняти на хліб чи інші харчі. Кожного ранку вулицями міста їздили підводи, на яких разом із візником був спеціяльний підбирач трупів. Ми жили на Трухановім острові, і вся сім'я заготовляла дрова, які човнами переправляли через Дніпро і продавали на базарах. Крім того, наша сім’я мала деякі золоті речі, які дісталися матері у спадок... В обмін на них ми отримали кукурудзяне борошно, з якого мати випікала пиріжки“.

Найбільше сприяв смертності селян так званий „припек" – офіційно дозволений прибуток скупника Торгсіну, тобто різниця між вагою золота, прийнятого від населення, та зданого у банк. Дуже часто приймали золото за однією масою і пробою, а платили і записували до реєстраційних актів зовсім інші. „Припек" сягав кількох кілограмів, і за кожним грамом вкраденого селянського золота було чиєсь життя. Крім „припеків", отримуючи великі платні та харчові приділи, працівники Торгсіну займалися шахрайством, спекуляціями. Побутове золото торкалося сімейних реліквій, нагрудних хрестів, весільних заручин, хрещення, які оберігали, передавали від покоління до покоління, єднаючи роди в націю та примножуючи духовність.

На жовтень 1933 р. в Україні діяло 263 крамниці Торгсіну, кожен з яких мав мережу приймальних пунктів, лавок, відділень з осередками. Найбільше таких магазинів було в Київській обл. – 58, найменше в Донецькій обл. – 11 та Молдавській АСРР – 5. На цю мережу покладали конкретні завдання з вилучення у населення золота, валюти та інших коштовностей, які не виконувалися через надмірність. Маштаби „золотої лихоманки" відповідали „графікам" геноциду: якщо в 1932 році Торгсін УСРР „заготовив" 21 тонну золота та 18.5 тонни срібла від населення, то у 1933 р. – 44.9 тонни золота і 1420.5 тонни срібла. Скупку діямантів уряд дозволив восени 1933 р., коли надходження золота до крамниць Торгсіну значно впало (все здали, та й нікому вже було здавати). В Україні діяв лише один пункт – у Харкові. Тільки за 4 місяці Торгсін зібрав діямантів на 600 тис. крб.

В 1932-33 р. за кордон відправили також різного антикваріяту (твори мистецтва, старовинні коштовності) на 5.8 млн. інвалютних рублів. Навряд чи хтось підрахує колись маштаби забраного у людей добра на нелеґальних стихійних ринках, де ціни на хліб були в десятки разів вищі, ніж навіть у Торгсінах. Чи просто пограбованого золота, яке влада викатовувала в беззахисних селян-одноосібників. Типовий випадок описав Олексій Різник у статті „Золото для диктатури пролетаріяту" (*„Україна молода", 23 листопада 2006 року*):

„В 1931-32 рр. селян возили до Вінниці в тюрму. Забрали і мого батька… Коли їх привезли в тюрму, кожному назвали суму викупу свободи в золотих рублях… Забирали на тортури, били, ламали пальці, затискуючи дверима, доки людина не назве суму золота, що влаштовувала катів… Брат сказав, що залишилось 35 золотих рублів. Міліціонери з радістю забрали ці гроші і відпустили батька".

Якщо співвіднести число жертв українського Голодомору із сріблом-золотом, забраним імперським комунізмом з України в той час, вийде десь 5 інвалютних рублів або 12 кг борошна кожного. Така була ціна життя, точніше, страшної смерти одного українця.

Олег Надоша,
Володимир Гонський,
„Українська правда“

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

через свою територію до Европи. Це сталося по тому, як Мінськ був змушений погодитися платити за російський газ вдвічі більше, ніж минулого року. Президент О. Лукашенко у гострих висловлюваннях звинуватив Москву за те, що вона зробила з Білорусі офірного козла, тоді як сама вона „захлинається" від напливу нафтодолярів.

Подібні газові суперечки Росія має й з іншими країнами колишнього СССР. Зокрема голова азербайджанської державної нафтогазової компанії Ровнаг Абдулаєв підтвердив, що Баку не збирається купувати російський газ за запропонованою „Газпромом“ ціною у 235 долярів за тисячу кубометрів, не розуміючи логіки утворення цієї ціни, адже Україна отримує газ по 130 долярів, а Вірменія – по 110 долярів за тисячу кубометрів. Поступово відмовитися від послуг „Газпрому“ розраховує і Грузія. Російська компанія „Газпром“ попередила европейських споживачів газу щодо можливих проблем з його постачанням на тлі загострення конфлікту з Білоруссю щодо ціни на газ. Близько 20 відсотків російського газу постачається на захід Европи через Білорусь.

Мета Росії: заволодіти газотранспортною системою Білорусі. За нинішньою угодою Росія до 2010 року перебере контролю над половиною газотранспортної системи Білорусі. Але фахівці вважають, що вона отримає без проблем і наступну половину, бо Білорусь буде заходити в борги перед російською стороною, і не до 2010 року, а набагато швидше вся газотранспортна система Білорусі може перейти під контролю російського „Газпрому“. А це не тільки економічна, а й політична залежність. Хоча О. Лукашенко заявив, що на 50 відсотках „стоятиме на смерть“...

10 січня, коли редакція „Свободи" передавала тижневик до друку, надійшло повідомлення про телефонну розмову Президентів Білорусі і Росії О. Лукашенка і В. Путіна, які домовилися, що уряди обох держав впродовж двох днів вироблять конкретні пропозиції щодо розв'язання всіх проблемних питань і внесуть їх на розгляд глав держав до п`ятниці, 12 січня.

Міністер палива та енерґетики України Юрій Бойко сказав, що збитки для України від зупинки нафтогону „Дружба" можуть скласти близько 120 млн. дол. Цей нафтопровід заходить в Україну. Він зупинений, а тому зупинений нафтопровід Одеса-Броди, який працював у реверсному режимі.

Водночас, сказав Ю. Бойко, конфлікт між Росією і Білоруссю не позначиться на ціні газу для населення та ціні бензини для авт.

Л. Хм.

АМЕРИКА І СВІТ

В Сомалі ллється кров

МОГАДІШО, Сомалі. – Почавшись наприкінці грудня, тривають напружені бойові дії в Сомалі, де військо перехідного уряду, заснованого ООН в 2004 році, підтримуване армією Етіопії, веде рішучий наступ на бойовиків Союзу ісламських судів. Це радикальне мусульманське об'єднання мало намір запровадити в країні устрій на основі ширіяту. Крім того, ісламісти хотіли захопити східні і північно-східні території Етіопії, Кенії і Джибуті, щоб створити „Велике Сомалі". Після декількаразових вторгнень ісламістів на етіопську територію, Етіопія ввела своє військо в Сомалі, і ця акція дістала схвалення від Африканського союзу, котрий не хоче виникнення в Африці другого „Талібану". Крок Етіопії підтримали Сполучені Штати Америки, вважаючи, що за сомалійськими ісламістами стоїть „Аль-Кайда". У вівторок, 9 січня, бойовий літак США піддав ударові з повітря збройну базу ісламських бойовиків в селі Гайо на півдні країни. Президент Сомалі Абдулла Юсуф Ахмед назвав цю атаку „правильним кроком у гльобальній війні з тероризмом". З останніх повідомлень: до берегів Сомалі вирушив американський літаконосець „Двайт Айзенгавер".

В Багдаді - справжні бої

БАГДАД, Ірак. – В понеділок і вівторок, 8-9 січня, в самому центрі іракської столиці, точилися жорстокі бої між американським військом і суннітськими бойовиками. Американським наземним військам надає підтримку авіяція іракської національної армії. Американські командири засвідчують, що це безпрецедентні за своєю інтенсивністю і триналістю бої – сунніти ведуть безперервний вогонь з мінометів, гранатометів і кулеметів, активно діють снайпери. Час від часу бойовики дістають підкріплення, й бої спалахують з новою силою. Тим часом в середу, 10 січня, Білий Дім оприлюднив „нову стратегію" США в Іраку, частиною якої має стати передусім очищення іракської столиці від бойовиків обох ісламських течій, суннізму і шиїзму, що жорстоко борються між собою.

Ненсі Пелосі – нова сторінка в житті Конґресу

ВАШІНҐТОН. – В четвер на минулому тижні, 4 січня, Конґрес розпочав працю після різдвяних вакацій, і того ж дня склала присягу 66-річна Ненсі Пелосі, демократка від штату Каліфорнія, обрана головою Палати Представників. Це перша жінка на даному посту за всю історію Сполучених Штатів Америки. Як відомо, після листопадових виборів Демократична партія вперше за останні 12 років отримала контролю в обидвох палатах Конґресу. У першому після присяги виступі перед конґресменами Н. Пелосі сказала: „Це історичний момент для американського Конґресу, для американських жінок! Обравши мене головою, ви зробили нас ближчими до ідеалу рівности, який є спадком від засновників США та надією американців". Н. Пелосі оголосила ідею проведення 100-годинного законодавчого маратону, щоб прийняти найважливіші, з погляду демократів, закони – зокрема відновити етичні правила, підвищити мінімальну платню, збільшити фінансування медичних досліджень і зменшити субсидій для нафтової індустрії. Демократи також мають намір посилити тиск на Президента Дж. Буша з метою найшвидшого виведення американських військ з Іраку. Перше робоче засідання Конґресу відбулося у вівторок, 9 січня. Це день, коли Президентові Дж. Бушеві довелося почати співпрацю з опозиційним Конґресом. Аналітики, проте, ще стримуються від чітких прогнозів щодо того, як діятимуть демократи – всупереч республіканцям чи разом з ними.

Новий керівник розвідки США

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш призначив Майка МекКонела, віце-адмірала військово-морських сил у відставці, директором Національної розвідки США. Виступачи з цього приводу у Білому Домі в п'ятницю, 5 січня, Дж. Буш сказав, що МекКонел має всі дані для цієї посади – досвід, знання і відповідний характер. У 1990-их роках М. МекКонел займав пост директора Аґентства національної безпеки. Президент також повідомив, що Джон Неґропонте, дотеперішній директор Національної розвідки, переходить на посаду заступника Державного секретаря. В розмові з журналістами Д. Неґропонте зізнався, що залишає розвідку „не без жалю", бо працював тут лише трохи більше року. Однак, разом з тим, він сприймає нове призначення як шанс, який надається людині раз в житті – це шанс активно впливати на формування зовнішньої політики країни.

А. Меркель – проти „амбіцій" Росії та Ірану

БЕРЛІН. – Канцлер Німеччини Анґела Меркель в інтерв'ю для лондонської газети "The Times" розповіла, який напрямок европейської політики найактивніше розвиватиме Німеччина, зайнявши 1 січня на шість місяців пост голови Европейського союзу. Передусім, вона має намір поліпшити взаємини між Европейським союзом і США, а також протидіяти „амбіціям" Росії, зокрема „довести на ділі, що проєкт газопроводу на дні Балтійського моря не спрямований проти Польщі". Крім того, Німеччина плянує надати нового імпульсу діяльності „близькосхідного квартету" – США, ЕС, ООН і Росії, щоб зрушити з місця мирні переговори між Ізраїлем і Палестинською автономією, а також протидіяти небезпечним потягненням Ірану в зоні Перської затоки. У сфері внутрішньої політики А. Меркель обстоюватиме справу створення загальноевропейської конституції, бо тільки після цього, мовляв, можна буде говорити про дальше розширення ЕС.

Дітройт втримує славу столиці автобудівників

ДІТРОЙТ, Миш. – З Новим роком в Дітройті, столиці американських автобудівників, відкрився черговий показ нових автомобілів. Перші дні віддані зіркам кіна і сцени, котрим припала честь презентувати нові авта компанії „Дженерал Моторс". Головний день показу – 12 січня, коли квиток коштуватиме 400 дол., а зібрані гроші плянують витратити на благодійні цілі. Опісля ціна квитка зменшиться до 14 дол. Представники компаній„Шевролей" і „BMW" напередодні показу запевнили, що цього року охочих побачити новинки автомобільної індустрії буде ще більше, ніж минулого року, коли показ відвідало 17 тисяч осіб.

Минуле вхопило за полу Архиєпископа Варшавського

ВАРШАВА. – Новопризначений Архиєпископ Варшавський 67-річний Станослав Вєлґус зрезиґнував з цього високого поста за пів години до урочистої Служби Божої в неділю, 7 січня, під час якої мала відбутися його інавґурація. Причина не вельми ориґінальна: він колись співпрацював з спецслужбами комуністичного режиму, а тепер, коли це спливло на поверхню, вирішив більше не ошукувати громадську думку і зізнався у цій співпраці. Цей крок дався його нелегко, зі сльозами на очах, але якраз це викликало схвальні оплески , в тому числі й присутнього в костелі Президента Польщі Леха Качинського. Щоправда, чулися також вигуки обурення. Заплянована урочиста Служба Божа таки відбулася – нашвидкоруч її перетворили на відзначення 25-річчя перебування на архиєпископській посаді Юзефа Ґлемпа.

Вже й для Лукашенка незалежність – святе діло

МІНСЬК, Білорусь. – Виступаючи в неділю, 7 січня, перед парафіянами столичного катедрального собору Святого Духу, Президент Білорусі, мабуть, вперше отак виразно і рішуче обстоював ідею незалежности і суверенітету своєї країни. Це було реакцією на відвертий тиск з боку Москви, котра використовує свої великі запаси газу в політичних цілях. „Суверенітет і незалежність не продаються ні за який природний газ і нафту, я знаю наслідки цього. Незалежність і суверенітет – це святе. Ми гордий народ, і я як перший глава незалежної держави не дозволю втратити наш суверенітет. Ми витримаємо будь-які наступи і тиск, я захищатиму наші завоювання", – запевнив О. Лукашенко.

В Індії починається релігійне відродження

ДЕЛІ. – Генеральний секретар Ради баптистських церков у північно-східній Індії Нгул Хан Пав повідомив, що сотні священиків почали широку кампанію, спрямовану на посилення позицій християнства в Азії й інших частинах світу. Понад 150 священиків вирушають за кордон з метою відродження християнських храмів і активного релігійного життя у Китаї, Таїлянді, США та інших країнах. Майже водночас з цією ініціятивою подібну заяву оприлюднила „Джамаат-і-ісламі-Гінд" – одна з найвпливовіших у країні мусульманських громад. Тисячі служителів ісламу готові вирушити в міста і села, щоб „спробувати зруйнувати образ ісламу як войовничої і відсталої релігії, показати її відкритість до нових проґресивних тенденцій". Відомо, що першим проповідником християнства в Індії був апостол Тома, один з учнів Ісуса. Тепер християн в Індії – майже 30 мільйонів осіб, це близько 2.5 відсотка населення. Іслям прийшов сюди в X-XI століттях. Сьогодні в Індії – 140 мільйонів мусульман, це майже 14 відс. населення.

В Кольорадо Різдво – зі снігом

ДЕНВЕР, Кольорадо. Останній тиждень перед Новим роком і перший тидень після нього на Кольорадо напосілися дві снігові заметілі, завеликі навіть для найбільших шанувальників Різдвяного снігу. Чималу територію Середнього заходу США вкрила біла ковдра завтовшки до чотирьох з половиною метрів. З десятків будинків люди не могли вийти надвір, щоб помилуватися на цю „щедрість" природи: зсередини двері не відчинялися, тисячі кольрадців опинилися в сніговій пастці. Припинено енерґопостачання, відновлення його може зайняти декілька тижнів. Не обійшлися без помітних втрат фармери: заметеними снігом виявилися 350 тисяч голів худоби. До фарм гелікоптерами доставляють сіно, скидають просто на сніг. Щось подібне Кольорадо пережило в 1997 році, коли у висліді двох снігових бур загинуло понад 30 тисяч голів великої рогатої худоби.

Жертви „Катріни" дістануть відшкодування

ВАШІНҐТОН. – „State Farm", одна з найбільших забезпечених компаній США в ділянці нерухомости, побіцяла найближчим часом виплатити відшкодування 639 родинам, котрі постраждали від гураґану „Катріна" в серпні 2005 року, коли місто Новий Орлеан виявилося на 80 відс. затопленим. Загалом на цю ціль компанія виділить 80 мільйонів дол. Також буде переглянуто рішення з приводу відшкодування збитків, яких під час „Катріни" зазнали 35 тисяч осіб. Раніше їм було відмовлено у компенсації, бо вони, мовляв, платили поліси, забезпечуючи житла від гураґану, а тим часом найбільшу шкоду спричинило наводнення. Загальна сума виплат може становити декілька сотень мільйонів дол.

Помаранчевий сік – хіба-що маленькими ковточками

ОРЛАНДО, Фльорида. – Виглядає, що примхи погоди зменшать споживання помаранчевого соку, котрий віддавна належить до найулюбленіших американських напоїв. Від 2004 року, коли гураґани „Чарлі", „Френсис", „Джін" і „Вільма" знищили цілу низку цитрусових садів, ця ділянка підприємництва переживає все тяжчі часи, і тепер спеціялісти передбачають, що врожай помаранчів на Фльориді буде найнижчим за останні 17 років. А менше соку – значить, що він подорожчає. Не може не занепокоювати той факт, що втомлені безуспішною боротьбою з погодою садівники продають свої ділянки. Отже, помаранчевого соку буде все менше, і ті господарі, що не відступили перед труднощами, матимуть всі підстави підвищувати ціни на цей популярний досі напій.

За повідомленням ЗМІ

Що єднає і що розділяє В. Ющенка і В. Януковича

Відомий політичний оглядач Вальтер Майр з Німеччини (журнал „Шпіґель“) подав 30 грудня 2006 року на інтернет-сторінці УНІАНу статтю „В Україні ділять владу“, в якій проаналізував протистояння і позиції Віктора Ющенка і Віктора Януковича. Статтю подано у перекладі Миколи Писарчука. Вміщуємо її зі скороченнями.

В. Янукович одного разу вже був прем’єром, коли спалахнула Помаранчева революція і сотні тисяч людей пройшли вулицями Києва, дрижачи від х олоду, співаючи і вимахуючи помаранчевими прапорами. Їхні зусилля повалили корумпований режим В. Януковича. Це сталося два роки тому. Натовпи виходили на вулиці, щоб протестувати проти фальсифікації виборів та кумівства, проти корупції і нездатности режиму розслідувати замовні вбивства своїх опонентів. Після того, як Верховний суд України скасував результати виборів через їх порушення, В. Янукович був переможений у повторному другому турі голосування. Він визнав поразку і пішов у відставку з посади прем’єр-міністра у січні 2005 року. Але 4 серпня 2006 року, лише 19 місяців по тому, він повернувся на пост прем’єр-міністра, висунутий особисто Віктором Ющенком, новим Президентом і старим супротивником В. Януковича.

Ці двоє з того часу правили спільно, маючи більше суперництва, ніж співробітництва, хоча, на думку Януковича, тертя між ними не було серйозним. „Немає ніяких ворожих маневрів, немає і ворожого настрою. Є лише багато емоцій“, – каже В. Янукович.

Серед більшости населення панує відчуття байдужости. Ніби товстий шар лави вкрив все, що сталося в Україні в 2004 році, створивши кірку, яка майже поховала мрії про більшу свободу, правду та процвітання. Більше, ніж будь-коли, ця розділена країна страждає від неможливости знайти своє місце на континенті.

Президент хоче вести свою країну до членства в НАТО, а прем’єр-міністер у даний час виступає проти цього плану. Президент обіцяв покінчити зі старою системою, яку прем’єр-міністер практично втілює. Президент хоче бачити розквіт української економіки услід за постреволюційним різким спадом, але прем’єр-міністер є прихильним до вугільних та сталевих маґнатів його рідної російськомовної Донецької области, які очікують, що він залишить недоторканними їх самих та їхні мільярди, які вони загребли у 1990-их роках.

Новий В. Янукович є незворушним, навіть більше, ніж у минулому. Він добирає свої слова ретельно, тримає під контролею вираз обличчя і уникає тюремного жарґону, завдяки котрому став раніше сумновідомим. Особа, яка керує його бюром – Філ Ґріфін. Він працює на Пола Манафорта. Манафорт – тип кулуарного політичного оператора, який діє, але ніколи не з’являється у заголовках. Манафорт працював у Білому Домі при Президентові Джералді Форді, а пізніше допомагав керувати виборчими кампаніями президентів від Роналда Рейґана до Джорджа Буша. 2005 року Манафорт отримав запит з України. Його останнє призначення мало потягнути за собою трансформацію Віктора Януковича з невдахи-кандидата у президенти, який був вигнаний з ганьбою з української політичної сцени, на державного діяча, який може принести порядок у найбільшу країну Европи.

Завдяки зусиллям Манафорта та інших радників В. Янукович був орів у березні 2006 року. Він тепер носить більш динамічну на вигляд коротку зачіску, темно-сині костюми і відповідні до них шовкові краватки, він став умілим у зачаровуванні преси. Партія Реґіонів В. Януковича взяла у березні більшість у парляменті, обійшовши альянс пересварених між собою революційних героїв Юлії Тимошенко та Віктора Ющенка. На відміну від російських політичних радників, які були відповідальними за його політичну невдачу у 2004 році, люди Пола Манафорта ніколи не дають порад, які можуть призвести до порушення закону.

В. Янукович пройшов довгий шлях для людини, яка вважалася не більше, ніж головорізом з району пивоварні шахтарського містечка Єнакієве поблизу Донецька. Втративши матір у ранньому віці, Янукович виховувався бабусею і скоро отримав репутацію буйного підлітка у забрудненому вугільно-сталевому реґіоні своєї юности.

Колишні друзі в Єнакієвому кажуть, що Янукович та його компаньйони були відомі „пиятиками, лайкою та крадіжками хутряних шапок“. Він був засуджений до кримінального покарання у вигляді ув’язнення після двох серйозних інцидентів у 1967 та 1969 роках. Політичні конкуренти Януковича вважають, що розуміють глибинні причини його казкової кар’єри, яка досягла найвищої точки на посаді губернатора Донецької области та прем’єр-міністра. Григорій Омельченко, член парляменту від Блоку Юлії Тимошенко і ветеран розвідувальної служби, каже: „Янукович був з КҐБ. Він був завербований після того, як вийшов із в’язниці“. Його однопартієць Олександер Турчинов, який очолював СБУ, українську наступницю КҐБ, до вересня 2005 року, каже, що через зобов’язання зберігати таємницю він може коментувати лише „неофіційно“. За словами О. Турчинова, „є ознаки того, що Янукович був із КҐБ“.

Сам Янукович вважає ці звинувачення настільки абсурдними, що він навіть обговорював їх у телевізійній програмі разом з Ющенком.

Сперечаючись у деталях, але майже безпомічний в цілому, Віктор Ющенко спостерігав, як досягнення народного повстання 2004 року поступово демонтуються. Конституційні реформи грудня 2004 року, ратифіковані в останні дні ери Л. Кучми, сильно зменшили президентські повноваження на користь парляменту та уряду. Журналісти вважають, що існують також пси-

(Закінчення на стор. 13)

В обороні української мови і Сергія Мельничука

ТОРОНТО. – 4 січня ц. р. Комісія людських та громадянських прав (КЛГП) при Світовому Конґресі Українців (СКУ) скерувала звернення до Генерального прокурора України Олександра Медведька і до голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин Леоніда Ґрачова з приводу нападу на студента Східньоукраїнського університету ім. В. Даля Сергія Мельничука. Причиною фізичної розправи було те, що С. Мельничук обстоював в судах Луганська свої конституційні права навчатися українською мовою. Згідно з повідомленням преси та потерпілого, розправу над Сергієм Мельничуком вчинив у приміщенні Луганської телекомпанії „Ірта“ депутат міської ради, член Партії Реґіонів України Арсен Клінчаєв. 26 грудня 2006 р. Сергій Мельничук лежав у неврохірургічному відділенні лікарні №2 м. Луганська з діягнозом - струс мозку (див „Свобода чч. 48 за 2006 р. і ч. 1 за 2007 р.).

У зверненні КЛГП наголошено на тривожні симптоми розпалювання фобії проти україномовних українців у деяких російськомовних реґіонах України, яке часто здійснюють різні місцеві урядові і судові чинники та працівники освіти.

КЛГП СКУ висловила сподівання, що проти Арсена Клінчаєва буде порушено кримінальну справу. Водночас КЛГП СКУ попереджає, що при збільшенні кількости випадків будь-якого тиску чи фізичної розправи над україномовними українцями, що мешкають у переважно російськомовних реґіонах України, КЛГП СКУ доведеться вдаватися до відповідних европейських структур.

КЛГП закликає світове українство та організації стати в обороні прав Сергія Мельничука та україномовного населення всіх реґіонів України, щоб вони могли користуватися своєю рідною, українською мовою не тільки в дома, але й у всіх сферах життя - в освітніх закладах, культурних установах і місці праці, при спілкуванні з урядовими та всіма публічними чинниками, як це ґарантує Конституція 33.3` України.

Юрій Даревич,
голова КЛГП
Марта Онуфрів,
голова Комітету у справах України

Сергій Мельничук

С. Мельничук: „Бути чи не бути?“

Після трансляції по телеканалу УТ-1 репортажу про результат розгляду в суді моєї скарги про порушення моїх конституційних прав, у сфері застосування мов в Східньоукраїнському національному університеті ім. В.Даля, до мене почали дзвонити кореспонденти з телекомпаній та газет з проханням дати їм інтерв’ю у цій справі. Одна з кореспонденток запитала мене: де я народився й виріс? Я відповів, що у місті Суходільську Луганської области. Особиста обізнаність кореспондентки в тому, що в Суходільську майже всі спілкуються російською мовою, спричинила у неї наступне запитання: „Чому Ви так завзято обстоюєте своє право на отримання вищої освіти державною українською мовою?“ Я – українець. Живу в Україні, на історичній землі своїх пращурів. А українською рідною мовою, мовою своїх батьків, по великому рахунку, навіть два слова не можу зв’язати. І я принципово перейшов, у межах України, на українську мову спілкування.

Наприкінці цього інтерв’ю, яке кореспондентка розпочала у мене брати російською мовою, а потім старалася спілкуватися зі мною українською, - кореспондентка похвалила мене за добре володіння українською мовою, а після моєї подяки пообіцяла – обов’язково вивчити українську мову.

повністю „переодягнений“ як раз вчасно до парляментських виб-

Після мого побажання їй успіху у цій справі, кореспондентка запевнила мене, що це вона говорить не лише з етичних міркувань, а дійсно, їй стало соромно із-за свого поганого володіння українською мовою.

У кожної людини свої критерії, в усьому. Тому обстоюючи своє конституційне право на отримання вищої освіти державною українською мовою, я нікому не нав’язую ніяких понять, а обстоюю лише своє природне право на продовження й удосконалення культури й мови своїх батьків на історичній батьківщині своїх пращурів.

Сергій Мельничук,
м. Луганськ

ЦИТАТА ТИЖНЯ

„До народу політики повернуті лише ідеологічними масками, процес управління країною відбувався, відбувається і, очевидно, ще довго буде відбуватися не з метою її розвитку, а для досягнення балансу фінансово-політичних інтересів основних гравців. „Та пошлі ви!“ Азарова під час обговорення бюджету (*див. „Свободу“, ч. 51 в 2006 р.*) стосувалося не його політичних опонентів, а нас з вами. Бо опозиціонери, як чудово розуміє Азаров, нікуди не підуть, а ми підемо. Уже йдемо“.

Юрій Черва,
„Економічна правда“
4 січня 2007 р.

Кому потрібен референдум щодо НАТО?

На розгляд Президента України надійшли близько 4,5 млн. підписів громадян за проведення референдуму про членство України в НАТО. Провести референдум пропонує партія соціялістів СДПУ(о), виходячи не так з бажань добра для України, як чужих Україні політичних цілей. Чиї саме? Звісно, що північного сусіда – Росії. Ініціятори референдуму йдуть у фарватері російської політики, хоча сама Росія має набагато тісніші зв’язки з НАТО, ніж Україна. Протистояти членству в НАТО соціялістам нетяжко, тому що населення України не має сталого уявлення щодо НАТО і досі сприймає його на рівні радянських стереотипів. А державні чинники, і зокрема міністерство оборони, не ведуть жодної роз’яснювальної роботи щодо цілей та завдань НАТО, щодо переваг перебування України в складі НАТО і в европейській спільноті загалом. Соціологи вважають, що тільки 10 відсотків населення України прихильно ставиться до ідеї вступу до Альянсу, бо розуміє, що Европа, західні стандарти життя і НАТО – це речі одного порядку.

Сьогодні НАТО – це не просто і не лише військовий бльок. Минули ті часи, коли НАТО можна було розглядати як противагу Варшавському договорові. НАТО є відображенням европейських підходів до вирішення комплексу не лише військових питань. Водночас членство в НАТО передбачає низку чинників, які впливають на задоволення потреб війська. Ухвалений оборонний бюджет України на 2007 рік не свідчить про намір уряду розвивати армію. Сьогодні вдвічі менша Польща має більший оборонний бюджет, ніж Україна, не кажучи про інші держави.

Насамперед потрібно ламати стереотипи у сприйнятті НАТО. Чи при цьому потрібен референдум як обов’язкова передумова вступу до НАТО? З усіх 26 країн – членів НАТО – референдум проводили лише три: Словаччина, Словенія та Угорщина. Для формального вступу в НАТО референдум не потрібен. Якщо він відбудеться, то не матиме законодавчої сили, бо не існує механізмів виконання рішень загальнонаціонального референдуму. Тому референдум сьогодні – це щось на зразок соціологічного опитування. Але він потрібен певним силам для політичної гри, щоб нагадати про своє існування та підсилити власну політичну вагу. Більше половини населення тепер неґативно ставиться до вступу України в НАТО і у висліді референдуму соціялісти можуть записати цих людей до числа своїх прихильників. Щоб цей захід справді передав думку населення, його слід проводити лише після широкої просвітницької роботи. І така акція плянувалася, але не відомо, куди пішли державні кошти, які впродовж останніх 15 років виділялися на інформування населення про діяльність НАТО.

Щоправда, саме НАТО на інформаційну роботу в Україні виділило 1 млн. евро.

Треба негайно братися за просвітницьку діяльність з участю громадських організацій, у числі яких – Атлантична рада України, Громадська ліґа „Україна–НАТО”, політичних партій, які у своїх програмах записали, що бачать Україну інтеґрованою в Альянс, залучати посольства країн – членів НАТО.

Питання термінів вступу до НАТО – це питання тактики. Заяви про те, що Україна у 2008 році буде в НАТО, тільки завдали шкоди. Реально населення стало жити гірше, військових масово звільняють, не забезпечують пенсіями, житлом. Про яке НАТО можна говорити? Україна покищо не готова до вступу в НАТО, але такий вступ – стратегічна мета. НАТО потрібне для того, щоб потрапити в Евросоюз. Це не закон, але об’єктивна реальність – усі без винятку держави, які приєдналися до ЕС, спершу стали членами НАТО. Це як коридор, обов’язковий щабель на шляху до Европи.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про закінчення святкового сезону

Нарешті наша українська громада дожила до моменту, коли усі свята, незалежно за яким календарем ми святкували, закінчилися, і ми повертаємося до щоденного, „звичайного“ життя із його щоденними, „звичайними“ проблемами і переживаннями. Ще хтось, може, запитає, як, мовляв, провели свята, ще хтось, може, пригадає, як було гарно і святково, та ось ми вже знову у буднях та у звичних щоденних заняттях, що виповнюють кожний день і кожну його годину.

Десь у шухляді домашнього стола мішаються світлини із Свят-Вечора разом із святковими побажаннями від найближчих друзів та знайомих, а ви все ще не знаємо, чи викинути їх „до сміття“ разом з опакуваннями від різдвяних подарунків, чи заховати „на спомин“. Десь стоять „на струнко“ традиційні різдвяні ялинки, чекаючи терпеливо, коли ви заховаєте прикраси у готові до цього пачки, щоб у них вони чекали до наступного Різдва... Десь лежать біля магнетофону стрічки з різдвяними колядками в надії, що „хтось“ заховає їх дбайливо до наступного Різдва... Десь лежать ще не упорядковані святкові побажання, що ви їх отримали від далеких друзів, чекаючи також, що може їх „заховають на спомин“.., а може, декому таки подякують за них ще у цьому році.

А будень іде своїм порядком, без святкових прикрас, без колядок чи щедрівок, повний сірих, нецікавих подій. Що може він принести у найближчому майбутньому? Ще декілька загальних „різдвяних святкувань“ у вашій парафії чи у вашому Народному домі? Що може він принести, щоб наповнити вас енерґією і бажанням громадської чи хоча б професійної праці? А саме ж таке наповнення життєрадісністю було одним із завдань святкового сезону, який мав дати нам так необхідне заохочення до дальшої праці. Це було із одним із завдань свят Різдва Христового із радісними привітаннями, радісними світельцями Різдвяної ялинки і не менш радісними зустрічами із усіми близькими вашому серцю особами.

Чи сповнилися бодай частково ваші сподівання та надії на ці Різдвяні Свята? Прийшов час зробити підсумки і поглянути у майбутнє. Прийшов час з’ясувати собі, якими були для вас свята Різдва Христового. Маю надію, що вони булирадісними, обнадійливими і незабутніми.

О-КА

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00 на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська e-mail: adsukrpubl@att.net	(973) 292-9800 дод. 3040
Передплата	– Марійка Пенджола e-mail: ukrsubscr@att.net	(973) 292-9800 дод. 3042

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

„Пісенний зорепад" для дітей

З такою назвою вийшла у світ у 2002 році в тернопільському видавництві „Підручники й посібники" перша збірка пісень для дітей і молоді талановитого і працьовитого поета й композитора Анатолія Житецького, який живе й працює в Торонто, Канада. Він – один з так званої „четвертої хвилі", який заробляє тут на „хліб наш щоденний", але не забуває про свою батьківщину й наполегливо працює для відродження й розвитку української культури в Україні і за кордоном. Писати в обставинах нелегкого життя поезії й музику до них та ще й видавати збірки за свої, зароблені в Канаді, гроші може тільки відданий серцем і душею український патріот.

Народився Анатолій Житецький в 1940 році на Вінниччині, в селі Дмитрашівці, закінчив педагогічний інститут у Дрогобичі, працював викладачем музики в Кам'янець-Подільському педагогічному інституті, а опісля – в середніх школах Тернополя.

В 2004 році видав у Тернополі збірку пісень „Тисяча скрипок", а цього року появилася, теж у Тернополі, збірка „Я серце в пісню переллю". В цих трьох збірках міститься понад 300 створених автором пісенних текстів і нот.

Хто бажав би набути ці видані в прекрасному мистецькому оформленні збірки пісень для дітей і молоді, може звернутись до автора на адресу: ***Anatolij Zhytkevych, 500 Scarlet Rd., Apt. 909, Toronto, Ontario, M0P 2S1. Canada.*** Тел.: (416) 614-7176.

Стефанія Гурко,
Торонто, Канада

Піклуються про сиріт в Україні

Зірки української естради – Руслана, Тарас Чубай, „Ґринджоли", Скрябін і Таліта Кум виступали на сцені, побудований одним із спонзорів табору — гірськолещетарським центром „Буковель", серед мальовничих Карпатських гір. Артисти завітали у табір „Приятелі дітей з Канади" („ПДК") для українських дітей-сиріт.

В Україні зареєстровано понад 150 тисяч дітей-сиріт, які проживають в сирітських установах (включно з дітьми, позбавленими батьківської опіки). У деяких непогані житлові умови, а декотрі ще далі користуються вбиральнею посеред подвір'я. Чим більша кількість дітей-сиріт, тим важчі проблеми торгівлі людьми, наркоманії, проституції і неповнолітніх батьків, нездатних виконати своїх обов'язків. Українські в'язниці щораз більше наповнюються вихованцями сирітських установ.

Завдяки підтримці жертводавців за останні 13 років добровольці „ПДК" відвідали понад 205 дитячих будинків та інтернатів, 16 лікарень, реабілітаційних центрів та клінік, надали допомогу понад 37,000 дітей-сиріт – у вигляді одягу, взуття, дитячого харчування та ін. Сироти мали можливість взяти участь в оздоровлювальних і виховних літніх і зимових таборах та навчальних акціях, продовжити навчання у вищих наукових закладах. Добровольці розвезли понад 600 тонн гуманітарної допомоги вартістю понад 15 млн. дол. Протягом 2006 року в Канаді було отримано пожертви для підтримки проєкту „ПДК" на суму понад 457 тис. дол. „ПДК" надає стипендії 20 сиротам для навчання у вищих навчальних закладах.

В січні 2006 року 70 дітей побували у зимовому таборі у Ворохті, відсвяткували Різдво у родинній атмосфері, просякнутій українськими традиціями. Кожна дитина отримала лещетарську куртку і штани, теплу білизну, шкарпетки, рукавиці, шалик, шапку, светер та гігієнічні засоби. Члени фольклорного гуртка „Вертеп" з Тернополя навчили дітей Різдвяних звичаїв та колядок.

Минулого літа у Ворохті проведено виховно-відпочинкову програму для більш ніж 400 сиріт з 29 інтернатних закладів. Кожна дитина отримала наплечник, спортивне взуття (а дівчата і шкільне), джинси, верхній одяг, білизну, шкарпетки, постіль (яку самі собі пошили), светер, спортивний костюм, по дві футболки, дощовик та гігієнічний пакет з рушником, зубною щіткою і пастою, милом, шампунем і дезодорантом та інші подарунки. Після табору кільком інтернатам, діти яких були найактивнішими, роздано комп'ютери і швейні машинки. Таким чином, створено комп'ютерні кляси в Мукачеві, Молочанську, Люботині, Керчі, а також швейні кляси у Цюрупинську, Керчі, Глинську і Люботині.

Допомогли у проведенні табору українські організації та урядові установи включно з Міністерством сім'Ї, молоді і спорту (внесок 200 тис. грн.), Міністерство надзвичайних ситуацій (намети), Івано-Франківська обласна адміністрація, Міністерство транспорту (безкоштовний проїзд дітей), стоматолог Олег Сидоренко безкоштовно лікував дітей під час таборування.

У січні 2007 року відбудеться зимовий табір у Ворохті для 80 дітей-сиріт, а влітку плянується знову літній табір для понад 400 сиріт.

Емілія Стельмах,
Канада

Редакцію і читачів „Свободи" привітали з Різдвом і Новим роком Митрополит Дніпропетровсько-Криворізький та Московсько-Богородський УПЦ КП Адріян, Екзекутива СФУЖО, голова ООЛ Зенон Галькович, голова СФУЖО Марія Шкамбара і секретар Іванна Кушпета редакція газети „Високий Замок плюс Самбірщина", з Нижнєкамська в Татарстані – товариство „Вербиченька", молодіжний гурток „Лелеки" та учні української недільної школи, діти і працівники дитячого будинку „Колиска дитячої надії" з села Новоселки біля Києва, родина Осадців зі Львова, Олена Покровська з об'єднання „Нікос" в Черкасах та ін. Голова Українсько-Американської Координаційної Ради Ігор Ґавдяк у привітанні пише: „Закликаємо Президента, уряд та Верховну Раду і далі невідступно прямувати до повної інтеґрації в НАТО і остаточного приєднання до европейської спільноти". Дякуємо усім за добрі побажання!

Щоб з'явився перший альманах „Україна на Камчатці"...

Коротка стаття Едіти Познякової „Свято на Камчатці" („*Свобода" ч. 50)* – це вістка про діяльність українського клюбу в місті Петропавловську-Камчатському на Далекому Сході Росії.

В багатій літературі про українську Приамурщину, т. зв. „Зелений Клин", де з перших, примусових поселенців-козаків походять сьогодні сотні тисяч в більшості зрусифікованих наших співвітчизників, немає згадки про українців на Камчатці. Не було згадки й тоді, коли (на початку 20-их років минулого століття) на „Зеленому Клині" процвітало українське культурне життя, видавалися українські газети, журнали, календарі, книжки. Мабуть, тому, що Камчатка в тому часі не була ще примусово заселена.

Едіта Познякова є керівником і ведучою Клюбу української культури ім. Івана Франка в Петропавловську-Камчатському, що над Тихим океаном. Від Києва до цього міста – 11 тисяч кілометрів. Щоб подолати таку віддаль поїздом і кораблем потрібно 10 діб. Вона є автором альманаху „Україна на Камчатці". Книга ця, на її думку, стане „даниною пам'яті всім, хто не шкодував себе, свого часу, своєї любови для того, щоб клюб жив, працював і виконував своє основне завдання: культурно-просвітницьке на користь українську". Альманах цей буде „першою ластівкою" про українську діяспору на Далекому Сході, на безмежних просторах Камчатського півострова, що поміж Охотським морем і Тихим океаном.

Скільки треба любови до України, щоб далеко від неї, в несприятливих побутових обставинах, і в непривітному кліматі, переважно за умов фізичної праці, як пише Е. Познякова, „повертатися до джерел нашої української духовности, до відродження національної свідомости, української культури, щоб ніколи вже не відступатися від постанови бути НАЦІЄЮ".

З признанням і подякою треба привітати вістку про готовий вже до друку альманах, на видання якого потрібно 3 тисячі долярів, яких ані автор, ані члени клюбу не мають, і за якими, як пише п. Едіта, „соромно і неймовірно тяжко звертатися".

Комітет допомоги Україні (Приятелі Руху) переслав на видання альманаху через „Вестерн Юніон" 300 долярів. Це заледве 10 відсотків потрібної суми. Вірю і сподіваюся, що започаткована збірка заохотить нашу патріотичну громаду і наші фінансові установи до пожертв, які можна висилати на адресу: ***Едіта Познякова, вул. Давидова, 11, кв. 23, Петропавловськ-Камчатський 683031 Russia.***

Сподіваюся, що в скорому часі книга буде видана, і ми довідаємося про наших співвітчизників, які не з власного бажання оселились на Далекому Сході.

Роман Ричок,
Мейплвуд, Н. Дж.

ЗУАДК закликає допомогти

Наталка Дудка з України народилась здоровою, міцною дитинкою, але коли дівчинці минуло 8 місяців, вона перестала відгукуватися на матусин голос, не реагувала на інші звуки. Лікарі зробили медичний висновок: двобічна нейросенсорна глухота 4 ступеня. При такому ушкодженні слуху навіть найпотужніші слухові апарати неспроможні допомогти дитині. Повернути можливість чути може лише операція з вживлення електродів у завитку внутрішнього вуха. Батьки мріють зробити таку операцію, але, на жаль, вона коштує 28,000 долярів! Родина Наталки не зможе зібрати такі гроші навіть за кілька років. І тому батьки вирішили звернутися за допомогою до громади.

Наталці минуло вже 1 рік 4 місяці. Її занесли до списків на безкоштовну імплянтацію, яку фінансує Україна. Щороку проводиться біля 20 таких пільгових операцій. Але номер дівчинки – 327-ий, то ж вона її просто не дочекається.

ЗУАДК просить надати допомогу, яку можна висилати на ЗУАДК: UUARC, – Natalia Dudka, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111.

Лідія Мельник,
Філядельфія

Попереду – нові перемоги

Як у сні, промайнув 2006 рік. Не встигли ми і озирнутися, а його вже й нема. Відлетів, відшумів і відніс у минуле усі наші турботи, тривоги та проблеми, залишивши лише спогади про те, що було. І якщо навіть були помилки, ми продовжуємо свою ходу і боротьбу твердо і впевнено.

Попереду – нові цілі, рубежі, змагання і, напевно, перемоги. Хотілося б обійняти кожного, зайти додому і привітати в родинному колі, відчути тепло Новорічне і Різдвяних свят. Але це неможливо. По всьому світі розсіяна наша велика українська родина. Та ми обопільно працюємо на благо становлення самостійної, соборної, вільної і демократичної держави, ім'я якої – Україна.

Федір Швець,
м. Розвіл, Каліфорнія

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ

Ми продовжуємо розпочате в ч. 51, 2006 р., опублікування документів, які досі зберігалися в таємних фондах державного архіву Російської Федерації, а тепер стали доступними для дослідників. Органи державної безпеки СССР в ті роки ретельно інформували кремлівських зверхників держави про приборкання національного опору комуністичному режимові в Україні, зокрема з західніх її областях. При ознайомленні з цими документами варто пам’ятати, що вони походять з архіву ворогів України, тому їхня термінолоія просякнута ненавистю і зневагою до борців за незалежну Україну, а дії аґентів та вояків НКВД (пізніше – МҐБ) подаються як подвиги. Розгул насильства окупаційних військ щодо місцевого населення теж змушував подавати до Кремля інформацію про злочини, хоча немає сумніву в тому, що більшість таких злочинів залишилася поза увагою тодішньої влади, тому що потерпілі боялися, а місцеві керівники не були зацікавлені у розголошенні правди. Маємо надію, що опубліковані архівні документи (в перекладі з російської мови) сприятимуть розкриттю правди про методи, якими насаджувався комуністичний режим в Україні.

Про ліквідацію керівних оунівців

Цілком таємно.

Тов. Сталіну, тов. Молотову, тов. Маленкову, тов. Мікояну, тов. Антонову.

Надсилаю доповідну записку народного комісара внутрішніх справ УССР тов. Рясного про ліквідацію у Волинській області керівних учасників ОУН.

Народний комісар
внутрішніх справ СССР **Л. Берія.**
18 грудня 1945 р.

Після того, як був вбитий „Клим Савур“ (лютий 1945 р.), який мав посаду керівника північно-західнього крайового проводу ОУН, до якого входять Волинська і Рівненська області, а також Полісся Білорусі, і командувача УНА, на його місце був призначений „Чупринка“. До того „Чупринка“ був референтом СБ крайового проводу.

7 грудня ц. р. в Торчинський райвідділ НКВД з’явився з повинною бандит „Чорний“, який на допиті повідомив, що він тривалий час був в особистій охороні „Чупринки“. „Чорний“ також показав, що „Чупринка“ переховується в селі Романові Теремнівського району Волинської області. „Чорний“ був завербований і влитий у спецгрупу, якою керував „Твердий“ і яка складалася з 7 осіб. В цю групу увійшов також оперуповноважений Волинського УНКВД Берестнєв. Групі було поставлено завдання розшукати схрон „Чупринки“ і ліквідувати його. За вказівкою „Чорного“ група прибула в Романове до гр. Панасюк, леґендуючи представниками Луцького окружного проводу ОУН. Панасюк була переконана, що розмовляє з бандитами і погодилася зв’язати нашу спецгрупу з трьома представниками ОУН, які переховувалися в схроні її садиби. Коли Панасюк спустилася до схрону, то відразу ж була застрелена бандитами, після чого бандити кинули 6 гранат і відкрили вогонь, намагаючись прорватися через спецгрупу, але вогнем у відповідь були забиті.

Забитими виявилися: „Чупринка“, референт СБ крайового проводу „Модест“ і слідчий крайового СБ, псевдо якого не встановлено.

Продовжуючи акцію, спецгрупа „Твердого“ за вказівками бандита „Чорного“ виявила другий схрон з бандитами, які у ньому переховувалися. Виявлені бандити відкрили сильний вогонь до спецгрупи і на вимогу піддатися відповіли відмовою. На допомогу спецгрупі було вислане з’єднання 277-го стрілецького полку військ НКВД і група оперпрацівників Волинського УНКВД. У зв’язку з відмовою бандитів піддатися, схрон було підірвано. При розкопуванні схрону було виявлено два трупи: особистого секретаря командувача „Чупринки“ Тимолука Миколи Петровича і шефа зв’язку крайового проводу ОУН на псевдо „Влас“.

13 грудня спецгрупа „Твердого“, яка проводжувала діяти за даними бандита „Чорного“, в одному з схронів виявила трьох бандитів, які теж відмовилися піддатися. Було вжито викурювання їх підпаленням соломи, у висліді чого бандити були задушені димом. Серед трупів розпізнаний пропаґандист крайового проводу ОУН за псевдом „Вік“. Два трупи не розпізнані.

При проведенні цих акцій захоплено трофеї: ручних кулеметів 4, автоматів 11, пістолетів 11, гвинтівок 3, гранат 30, набоїв 5,000, рацій 3, друкарських машинок 2 та 5 мішків різних документів і нацистської літератури.

Нарком внутрішніх
справ УССР **Рясной**.
(Держархів РФ, фонд Р-9401, опис 2, справа 102, арк. 107-109).

Від редакції. У цьому повідомленні прикметною є фальшива вістка про загибель Романа Шухевича („Чупринки“), якого ворогові вдалося вистежити лише у 1950 році. Але провідникам НКВД з України дуже хотілося вислужитися перед Сталіним та Берією, то й повідомляли до Кремля неправду...

* * *

Цілком таємно.

Тов. Сталіну Й. В., Молотову В. М., Маленкову Г. М., Булганіну М. О. від народного комісара НКВД Л. Берії.

27 жовтня 1945 р., ч. 1227/б.

Доповідаю, що злочинні дії, які чинять окремі військовики Прикарпатського військового округу в Закарпатській Україні мають велике поширення. Подаю наступні факти:

У ніч на 3 серпня рядові військової частини 806 Архангельський Е.В., Кудряшов Н. П., Загоруля Ф. С. на авті „віліс“ близько другої години ночі під’їхали до помешкання гр. Йосипа Свирида, мешканця села Страдичева Мукічевської округи, під силою зброї увірвалися до квартири, загарбали ряд речей з одягу і зникли (...).

У ніч на 12 серпня лейтенант 796-го артполку Митрофанов Д. І. вкрав двох коней у гр. Павлиша, який живе в Плюгарці Мукачевської округи (...).

19 серпня в с. Керекип-Хуст до квартири гр. Ромико Анни, 60 років, зайшли два червоноармійці, які намагалися її зґвалтувати. Ромико зняла галас, тоді червоноармійці, погрожуючи вбивством, забрали речі з одягу і зникли. Розшуком затриманий один з них – червоноармієць 769-го полку Малюк. У ніч на 25 серпня, близько 12-ої години, до квартири гр. Дерки Е. І. в м. Хуст в п’яному вигляді увірвався ст. лейтенант в/ч 806 Іванов, побив власницю квартири, забрав різний одяг і зник (...).

У ніч на 28 серпня в м. Ґахове червоноармієць 30-го артполку Орєшкин І. С. з квартири гр. Кожухар Анни Михайлівни вкрав речі з одягу.

У ніч на 30 серпня до квартири мешканки села Зорнівиці Хустської округи гр. Варфоломієвої зайшли старшина розташованої в селі військової частини Ніколаєв С. Д. і єфрейтор чехословацького війська Михаїл Кандора і під загрозою зброї забрали 1700 пеньгів.

13 вересня в Ужгороді на базарі був затриманий з одягом червоноармієць 3-го дивізіону ВАЗ Нестеренко Л. С. Проведенням розслідування встановелно, що Нестеренко два тижні тому вкрав одяг з квартри гр. Бабак і намагався продати його на базарі.

23 вересня мешканець с. Драгове Хустської округи Кирило Роман, їдучи в Драгове, дорогою зустрів авто, з якого вийшов капітан і под загрозою зброї забрав у Романа 3 тисячі пеньгів, 10 крон, 300 советських рублів, 3 пари черевиків, 2 кг цукру, і поїхав у бік Хуста. Вжитими заходами встановлено, що пограбував К. Романа капітан Леонід Сабарєв з 242-ої стрілецької дивізії.

11 жовтня ст. лейтенант Іванко з 242-ої стрілецької дивізії не ґрунті відмови до співжиття з ним застрелив гр. Романець Олену, 1923 р. народження.

15 жовтня в Ізький монастир м. Хуст зайшли двоє озброєних червоноармійців, зламали двері квартири Архипа Порита-Матвія і силою забрали речі з одягу. Один з грабіжників затриманий і виявився Токаревим А.І.

1 жовтня червоноармієць в/ч 14038 Шилов А.А. повертався з с. Ортовець в розташування своєї частини. Дорогою він зустрів гр. Блінда Івана, який віз кіньми дрова. Перебуваючи у нетверезому стані, Шилов зажадав скинути дрова і відвезти його у розташування частини. Почувши відмову, Шилов пострілом з пістолета смертельно поранив Блінду.

Доповів народний комісар
внутрішніх справ УССР **Рясной**

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відзначено сторіччя парафії св. о. Миколая

ЧИКАҐО. – Святкування почалися 26 січня 2006 року, у день, коли в 1906 році була відслужена перша Літургія у власній, маленькій дерев'яній церковці з участю 51 парафіянина, а урочисте відзначення сторіччя – 4-5 листопада того ж року, з участю понад 1200 учасників на бенкеті і Архиєрейській Літургії. У святі брали участь архиєпископи, єпископи і численне духовенство на чолі з Патріярхом УГКЦ Любомиром Гузаром. Були і представники Римо-Католицької Церкви з архиєпископом Чикаґо Френсісом Джорджем, члени уряду США і Генерального консульства України в Чикаґо. Урочистості готував комітет під головуванням Нестора Поповича і різні підкомітети з окремими завданнями.

Першою імпрезою було відзначення 70-річчя парафіяльної школи св. о. Миколая. Згодом, для здобуття початкових фондів, був показ моди, який досягнув поставленої цілі. Впродовж ювілейного року відбувалися конференції і семінари на релігійні теми. Вкінці почалася праця над Пропам'ятною книгою, яку отримали всі учасники наступного бенкету, який відбувся в престижній залі „Неві Пір".

Бенкетом провадив Ярослав Ганкевич, президент Українського Музею в Чикаґо й активний член парафії. Пам'ятними були промови Патріярха Любомира, Архиєпископа Ф. Джорджа, Архиєпископа УПЦ Всеволода, правлячого Епископа Епархії св. о. Миколая Владики Ришарда Стефана, Ґенерального консула України Василя Корзаченка і Єпископа-емерита Інокентія, якого нагороджено грамотою „Людина сторіччя" за його довголітню, визначну архипастирську працю.

5 листопада була відслужена Архиєрейська Літургія, яку започаткував процесійний похід від шкільного будинку до катедри. В ньому брали участь вівтарні дружинники з хрестом і патерицею, прицерковні організації зі своїми прапорами чи хоругвами, учні школи, пластова й сумівська молодь в одностроях, українсько-американські ветерани, представники міського уряду Чикаґо. До цієї процесії приєдналися біля приходства священики, а біля єпископської резиденції – Патріярх Любомир і п'ятнадцять архиєпископів і єпископів, серед яких були також ієрархи Римо-Католицької і Української Православної Церков.

У притворі катедри Патріярха привітали хлібом і сіллю та квітами голова парафіяльної ради Юрій Матвіїшин й Іванна Ґорчинська, а о. ректор Богдан Налисник вручив Патріярхові ручний хрест.

Головним служителем Літургії був Патріярх Любомир Гузар, який виголосив надхненну проповідь. Співслужили єпископи і священики, співав катедральний хор „Славута", який був підсилений голосами співаків з інших церков, а дириґував Володимир Дуда. Під час Причастя шкільні діти, під керівництвом учительки Іри Дичій, втішали присутніх ангельськими голосами, співаючи церковні пісні. В залі під катедрою можна було бачити відправу на великому екрані. У цей історичний день заграли над катедрою могутнім звуком дзвони, що їх не чули ми від 1976 року. Після Літургії священики й вірні вийшли на сходи храму й зробили спільну знімку.

Про ювілейний концерт, який в рамках святкувань сторіччя відбувся 8 жовтня 2006 р., вже була згадка в 44 числі „Свобода" за 3 листопада 2006 р.

І. Т. Ґорчинська

Пластовий курінь „Чорноморці" освятив новий прапор

НЮ-ЙОРК. – 10 грудня в Українському Інституті Америки відбулась церемонія, яка проводиться лише раз у покоління – старшопластунський курінь „Чорноморці" освятив свій новий прапор. Церемонія зібрала „чорноморців" кількох поколінь, а також гостей від інших куренів. Загалом було понад 60 осіб. Деякі „Чорноморці" згадували події тридцятирічної давности, коли освячувався попередній прапор.

Церемонією керували курінний Адріян Оришкевич та курінний суддя Іван Фединський. Вона складалася з молитви, виконання пластового та курінного гимнів, а також заприсяження хорунжого та всіх членів куреня під новим прапором. Освячував прапор о. Іван Кащак з Філядельфії, який теж належить до Пласту. Вода, якою священик покропив прапор, була узята з Чорного моря поблизу Одеси.

Юрій Кузьмович, курінний куреня сеньйорів „Чорноморці," поділився своїми побажаннями. Богдан Печеняк привітав всіх від імені Крайового проводу Пласту. Також було прочитано кілька привітів від старших „чорноморців", які не змогли приїхати на освячення. Курінь вирішив освятити новий прапор у грудні, тому що за новим стилем свято св. Миколая святкують 6 грудня, а за старим – 19-го. Святого Миколая традиційно вважають патроном моряків в цілому світі, він посідає особливо важливе місце в українських традиціях, тому образ св. Миколая є на прапорі разом з чорноморським гаслом „Navigare Necesse Est –Vivere Non" („Життя без цілі нічого не варте"). На другій стороні прапора – герб Пласту та клич „СКОБ" („сильно, красно, обережно, бистро").

Курінь „Чорноморці" був заснований у 1927 році у Львові. Мета куреня – плекання та поширювання знання мореплавства та летунства в Пласті.

Це завдання курінь виконує шляхом виховно-вишкільних таборів, які включають вітрильництво, підводне пірнання, їзду на водних лещетах та плавання на каяках. Щороку курінь також організовує „Чорноморський баль".

Маркіян Добчанський

Семінар про Другу світову війну в Україні

Промовляє д-р Петро Потічний

ЕДМОНТОН, Канада. – Семінар „Друга світова війна в Україні: колективна пам’ять у світлі історії” відбувся 29 листопада в Канадському інституті українських студій (КІУС), з участю Владислава Гриневича, старшого наукового співробітника Інституту політичних і етнонаціональних досліджень Національної академії наук України, і був спонзорований КІУСом та Відділом історії і клясичних студій Альбертського університету.

Діяли чотири секції та відбулося заключне засідання круглого столу. Із вступними промовами виступили голова відділу історії і клясичних студій д-р Леслі Кормак та директор КІУСу д-р Зенон Когут.

Свої доповіді представили д-р Сергій Плохій (про недавні спроби відзначення Ялтинської конференції 1945 р.) і д-р Сергій Єкельчик (про започаткування в Києві 1943-1945 рр. масових радянських політичних ритуалів та формування колективної пам’яті про війну), д-р Богдан Гарасимів (про те, як погляди на Другу світову війну були використані політичними силами під час недавніх українських виборів 2002-2006 рр.), Владислав Гриневич (про історіографію Другої світової війни як фактор у сучасній українській політиці), Пер Андерс Рудлінґ (як радянський міт про війну залишився майже незміненим у сьогоднішній Білорусі), д-р Дейвід Марплз оглянув праці про дивізію СС „Галичина”, що з’явилися останнім часом в Україні.

Професор-емерит політології МакМастерського університету д-р Петро Потічний розповів про „Літопис УПА” як джерело вивчення національно-визвольної боротьби в Україні. Ярс Балан з КІУСу говорив про працю над спогадами свого батька про Другу світову війну, д-р Іван Химка поділився думками про книгу Даніеля Мендельсона „Lost” (Загублені), у якій автор намагається збагнути вбивство шістьох своїх родичів в Україні в контексті Голокосту.

Останню презентацію зробив д-р Богдан Клід з КІУСу, який проаналізував тексти пісень про Другу світову війну в українській рок-музиці.

На заключній сесії Владислав Гриневич розповів про останні історичні публікації про Другу світову війну в Україні та напрямки, які вимагають подальших досліджень. На сесіях головували д-ри Наталія Кононенко, Сергій Ціпко, Наталія Пилип’юк і Олег Ільницький.

За кілька днів до семінару, 24 листопада, КІУС спонзорував показ документального фільму про Другу світову війну по українському телебаченню під назвою „Зворотній бік війни”. Обидві спонзоровані КІУСом події продемонстрували велике зацікавлення наукових кіл і ширшої громадськости в тому, як Україну періоду Другої світової війни зображають і пам’ятають сьогодні.

Богдан Клід

Владислав Гриневич

Бенкет Товариства українських ґрадуантів

Учасники бенкету українських ґрадуантів

ДІТРОЙТ, Миш. – Товариство українських ґрадуантів Дітройту і Віндзору було засноване в 1939 році. Щороку проводить бенкети, на яких надає стипендії студентам українського походження і вибирає заслужену особу в українській громаді, надаючи її звання „Українець року".

Такого звання цього року удостоєний теперішній керівник і диригент Української капелі бандуристів ім. Т. Шевченка – Олег Махлай, учень відомого Григорія Китастого, Олег Махлай на 26-му році життя став наймолодшим диригентом в історії капелі.

Відзначення 67-ої річниці градуанти провели 19 листопада 2006 року в бенкетній залі Українського культурного центру. Вечір розпочався зустріччю друзів під звуки мелодії гри на фортепіяні Ольги Дубрівни-Соловій, а годиною пізніше – бенкетом, який відкрив президент Товариства українських градуантів д-р Ярослав Савка. Проводив бенкетом Олег Цеплий. Хор Української капелі бандуристів (мистецький керівник і диригент Олег Махлай) свій виступ розпочав „Заповітом" Т. Шевченка. Потім Капеля виконала „Грай, Кобзарю" на слова Т. Шевченка, музика Г. Китастого, „Ой, продала дівчинонька серце", оранжування Г. Китастого, „Ясени", муз. К. Кривенького. Свій виступ Капеля закінчила в'язанкою українських народних пісень (оранжування Г. Китастого). Присутні разом з хористами заспівали „Многая літа" учасникам Капелі і мистецькому керівникові. Хвилиною мовчання було вшановано пам'ять членів Товариства, які померли у 2006 році. Молитву провів парох церкви св. Йосафата о. Пилип Сендрик.

Стипендії, які видала Лідія Таращук-Неганів, отримали Любомир Березовський, Михайлина Боціян, Юрій Майорчак, Василь Майорчак, Наталія Павлюк, Олександер Присяжнюк, Петро Савка, Юзеф Стойко, Микола Журавський. Від імені стипендіятів виступив Василь Майорчак, який подякував за моральну і матеріяльну підтримку і запевнив, що студенти виправдають довір'я відмінними успіхами в навчанні. На честь студентів-стипендіятів український поет з Канади Петро Кузик видав книжечку з присвяченими їм віршами.

Слово про „Українця року" виголосив Стефан Максимюк. Олег Махлай керує Капелею бандуристів вже 10 років. Його керівництво надало Капелі нове життя і енерґію, Капеля наповнилась молодими співаками і бандуристами, збагатився її репертуар. Олег Махлай народився в Клівленді, вчився в Америці і в Італії, тепер живе у Клівленді і працює адвокатом.

Д-р Ярослав Савка поздоровив Олега Махлая з високою нагородою і вручив йому мармурову табличку признання. З словами подяки виступив Олег Махлай.

Бенкет закінчився, але ще довго гості вели приємні розмови, робили світлини на пам'ять, співали українські пісні під акомпаніямент Ольги Соловій.

Катерина Ткачук

Вийшов новий том журналу „Український історик"

Вийшов новий тому журналу „Український Історик" (т. 43, ч.1-3, 336 с.), присвячений Третьому міжнародному конґресові українських істориків, що відбувся в Луцьку в 2006 році. Головний редактор журналу проф. Любомир Винар в редакційній статті проаналізував значення міжнародних конґресів українських істориків для розвитку української історіографії. Наступний конґрес має відбутися в 2008 році.

В журналі вміщено статті видатного українського вченого Олександра Оглоблина, відомих істориків Леоніда Зашкільняка, Марка Антоновича, дослідників Віталія Тельвака, Станіслава Кульчицького. Нові матеріяли про політичну діяльність О. Кандиби-Ольжича під час Другої світової війни вміщено в статті Любомира Винара, спогади про видатних українських вчених Дмитра Дорошенка та Івана Крип'якевича, статті про українських вчених Богдана С. Винара та Ярослава Ісаєвича, спогади голови Секції античної історії УВАН у США Олександра Домбровського про видатного українського вченого й організатора науки Омеляна Пріцака. Серед опублікованих архівних матеріялів – листи Івана Лисяка-Рудницького (підготували Л. Винар та А. Атаманенко), Олександра Оглоблина (підготував Григорій Курас), Дмитра Дорошенка та Доріс Янди (підготували Томас Приймак і Надія Заворотна), які є важливим джерелом до історії української науки в діяспорі. Вміщено статті про КІУС, історію Відділу зарубіжної україніки Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського Національної Академії Наук України (Оксана Супронюк) та про українські архіви Вініпеґу (Ярослав Розумний).

Новий том журналу можна передплатити за адресою (вартість індивідуальної передплати в США і Канаді – 70 дол.): The Ukrainian Historian, P.O. Box 312, Kent, OH 44240.

Журнал „Український Історик" можна передплатити також для бібліотек в Україні та інших країнах. Наступний том журналу буде присвячений 140-літтю від народження Михайла Грушевського.

Проф. Юрій Макар

Суменята з Випані прийшли з колядою до УНСоюзу

ПАРСИПАНІ Н. Дж. – Працівники Головної канцелярії УНСоюзу і обох редакцій були зворушені, коли напередодні Різдва почули дитячий спів у будинку. Це суменята з Випані прийшли до УНСоюзу з колядою.

Фото: Л. Хм.

MEEST KARPATY
Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
Каса самопоміч спонсорує
Знижки на квитки лише для членів Кредитівки!
концерт
Сестри Мальгівські
Гуцул "Хуліган"
Володимир Пушкар
21 січня Palatine Il. CYM Ukrainian Center 5:00p.m.
27 січня Chicago Il. st.Nicholas school auditorium 7:00p.m
Члени Кредитівки "Самопоміч" на концерти у Чікаго та Палатайн можуть до 24 січня придбати в компанії "Міст-Карпати"(773.489.9225) квитки за пільговими цінам-$20.
квитки $25
28 січня Parma Oh. Покрова ukr.parish hall
3 лютого Warren Mi. Ukrainian cultural center
4 лютого Pittsburgh Pa. st.John the Baptist ukr.church
Українсько-Американська Федеральна Кредитна Спілка "Самопоміч", інколи спонсорує мистецькі заходи. Але таке спонсорство має певні обмеження, тому що Кредитівка "Самопоміч" не контролює та не диктує змісту виступів і в жодному випадку не несе відповідальності за поведінку виконавців та якість їхніх програм. Купуючи квитки глядач повинен заздалегідь ознайомитися з програмою виступу і пересвідчитись чи вона дозволена для перегляду дітям. З усіма побажаннями, зауваами та претензіями прохання звертатися до організаторів виступу. Кредитна Спілка "Самопоміч" не несе відповідальності за безпеку примішень, в яких відбуваються культурно-мистецькі заходи. Усю відповідальність за систему безпеки глядачів та виконавців несуть організатори концертів.
MEEST KARPATY
Самопоміч
selfreliance.com

ООЛ – це праця в ім’я рідного краю

ЙОНКЕРС, Н. Й. – 23 вересня 2006 р., в Домі української колоді відбувся XXVII Крайовий з’їзд Організації оборони Лемківщини в Америці (ООЛ), яка вже 70 років надає діяльну моральну і матеріяльну допомогу потребуючим українцям на Рідних Землях.

Голова Крайової управи ООЛ Зенко Галькович, привітавши делеґатів і гостей, відкрив XXVII з’їзд. Хвилиною мовчанки присутні вшанували пам’ять члена Крайової управи св.п. Івана Хомка, який у звітньому часі відійшов у Вічність.

Звітували голова ООЛ Зенко Галькович, референтка зовнішніх зв’язків Марійка Дупляк, фінансовий референт Степан Костьолек. Про авторитет організації свідчить те, що в Крайовій екзекутиві УККА ООЛ має двох представників і що ООЛ є членом Світової Федерації Українських Лемківських Об’єднань (СФУЛО), в президії якої має свої шістьох членів. ООЛ бере активну участь в з’їздах братніх організацій – СУМ, ООЧСУ, Товариства колишніх вояків УПА.

ООЛ надає відчутну допомогу українським церквам, школам, гуртожиткам, ансамблям, сиротинцям і старечим домам в Польщі й Україні. У звітному періоді ця допомога становила 60 тисяч дол. За ініціятивою і фінансовою допомогою ООЛ побудовано каплицю на оселі СУМА в Еленвілі, Н.Й., в пам’ять жертв акції „Вісла“, а також надано допомогу на побудову церкви в с. Куляшному на Лемківщині.

Щороку в червні на оселі СУМ під проводом організаційного референта Крайової Управи Василя Гаргая відбувається традиційна „Лемківська Ватра”. Одним з важливих осягнень ООЛ у минулій каденції була також запровадження інтернетової сторінки, над якою працюють Стефан Гованський, Зенко Галькович, Андрій Хомик, Лена Гованська і Діяна Гованська.

Після звітів та дискусії, на внесок Номінаційної комісії, делеґати одноголосно вибрали нову Управу яку очолив Зенон Галькович. До неї увійшли Стефан Гованський, Зенон Войтович, Анна Войтович, Стефан Косцьолек, Марійка Дупляк, Василь Гаргай, Іван Завада, Андрій Хомик, Діяна Гованська, Петро Вислоцький, Іван Філь, Василь Панчак, Іван Сорока, Меланія Мак, Петро Лукачин, Теодор Пиж, Іван Суховацький, Стефан Малиняк, Володимир Блажейовський. Обрано Контрольну комісію (Стефан Капітула – голова, Павло Гира і Богдан Кікта – члени) і Товариський суд (Юліян Котляр – голова, Петро Русинко й Іван Васічко – члени).

Останнім звітом XXVII з’їзду був дуже важливий звіт Резолюційної комісії, яку очолювала Марійка Дупляк. Вітальні, зовнішні та внутрішні резолюції, які зачитав член комісії Зенон Войтович, були одноголосно прийняті з’їздом.

XXVII З’їзд закінчився святковим бенкетом, на якому тих членів ООЛ, що найбільше зусиль докладали в організаційну діяльність – Марійку Дупляк, Зенона Гальковича, Стефана Гованського, Василя Гаргая і Стефана Косцьолека – нагороджено грамотами.

З нагоди XXVII з’їзду ООЛ надійшло багато вітань від церковних ієрархів та українських громадських організацій. Також під час бенкету, яким провадив Ігор Длябога, привіти склали: від СКУ – президент Аскольд Лозинський, від УККА – президент Михайло Савків, від СФУЛО – заступник голови Марійка Дупляк (яка вручила на руки голови З. Гальковича від Президії СФУЛО грамоту признання і подяки для ООЛ), від СУМ – голова Богдан Гаргай, від УНСоюзу – скарбник Рома Лісович.

Головну доповідь на бенкеті виголосив президент СКУ Аскольд Лозинський.

Зенон Войтович

Передріздвяна зустріч католицьких ветеранів

НЮ-ЙОРК. – 17 грудня 2006 року, в домівці Товариства „Самопоміч“, відбулася традиційна Передріздвяна зустріч, яку щороку влаштовує Нюйоркська станиця Братства колишніх вояків 1-ої української дивізії УНА, разом з Американсько-українськими католицькими воєнними ветеранами станиці ч. 401 при церкві св. Юра.

У програмі були два короткі виступи – Олега Лопатинського, командира Американсько-українських католицьких воєнних ветеранів станиці ч. 401 при церкві св. Юра, та Ореста Слупчинського, голови Нюйоркської станиці Братства колишніх вояків 1-ої української дивізії УНА. Обидва доповідачі з’ясували діяльність своїх організацій, підкреслюючи дружні взаємини обидвох груп, незважаючи на вікову різницю, бо ж одні - це ветерани Другої світової війни, а другі – вояки пізніших війн, Корейської, Вєтнамської та інших. Програму доповнив спільний спів колядок.

Х.В.-Ф.

О. Лопатинський (зліва) та Орест Слупчинський

Що єднає...

(Закінчення зі стор. 5)

хологічні причини слабкости Президента. В. Ющенко, загадковий милий хлопчик з душею бухгалтера, залюблений у бджільництво та народне мистецтво, у пориві хоробрости Ющенко віддалив від себе „любих друзів“ – товаришів по зброї і підлабузників з малим полічним досвідом, заміняючи їх праґматиками. Заступник керівника президентської адміністрації тепер колишній міністер економіки. Його керівник – підприємець з Карпат, є настільки ж тіньовою особою, наскільки й успішною, і яку західні спецслужби пов’язували кілька років тому з організованою злочинністю.

Чим запеклішою стає повсякденна конкуренція, тим подібнішими стають В. Ющенко і В. Янукович у виборі методів та персоналу. Нова людина В. Ющенка на чолі Ради національної безпеки та оборони Віталій Гайдук – потужний донецький промисловець і колишній віце-прем’єр – до недавнього часу був членом керівництва партії В. Януковича. Крім того, В. Гайдук був заступником В. Януковича, коли той був губернатором Донецької области. Незважаючи на перехід у „ворожий табір“, В. Гайдук не має труднощів у призначенні зустрічей з В. Януковичем щоразу, коли просить про них. Спільний досвід Донецька об’єднує їх навіть через партійні кордони.

Багато хто з дискредитованих індустріяльних баронів Донецької области тепер мають місця і вплив у парляменті в Києві. Парлямент ґарантує їм недоторканість від судового переслідування за колишні злочини. Ця стратегія була винайдена Ринатом Ахметовим, найбагатшою людиною країни і президентом донецького футбольного клюбу „Шахтар”.

Ахметов, відомий своєю холодною вдачею, вочевидь бачить В. Януковича як людину, яка не стоятиме на шляху його інтересів, захищатиме ринок від жадібних російських олігархів і яка не торкатиметься правового статусу тіньових приватизаційних махінацій, здійснених у 1990-их роках. Але Янукович може зробити це, лише перебуваючи при владі.

Ось тут і з’являється Пол Манафорт. Як кажуть, Р. Ахметов найняв Манафорта у 2005 році, задовго до виборів, щоб той допоміг повернути В. Януковича до політичної влади – і плян спрацював. Тепер, коли В. Янукович разом з комуністами та соціялістами має незначну більшість у парляменті, ризик того, що старі рани від новітньої історії України знову відкриються, є незначним. Досить говорити уже той факт, що колишній керівник державної газової компанії, рушійної сили скандалу навколо мільярдів, вкладених у будівельні проєкти, пов’язані з постачанням російського газу в Україну, був призначений на пост міністра енерґетики. Голова Центральної виборчої комісії, звільнений з роботи у грудні 2004 року, був винагороджений посадою в юридичному комітеті. У парляменті він сидить поруч з Ґенеральним прокурором епохи Л. Кучми, чия колишня роля полягала в тому, щоб служити юридичним щитом для правлячого класу.

В. Янукович, оточений колом колишніх співзмовників, які влаштувалися у парляменті, обнадієний „любовними листами“ з Москви та „дружніми переговорами“ у Вашінґтоні, чудово почуває себе і всередині країни, і за кордоном.

Заклик до всіх прихильників Союзівки!

ВИ НАМ ПОТРІБНІ!

Як можна стати членом нової Фундації Спадщини Союзівки?

„Було зрозумілим, що Союзівка займала важливе місце у спільноті і я хотів би бути її частиною”

– Росс Василенко, Юніон, Н.Дж.

Приєднуйтесь до нас зараз!
Зберігаймо Союзівку
та нашу українську спадщину!

Кожна велика організація залежить від постійної групи прихильників, які хочуть проявляти свою активність більше, ніж поодинокими відвідуваннями. Для Фундації Спадщини Союзівки такий спосіб сприяння є дуже важливим.

Буде багато рівнів членства, але в основі всього те, що членами будуть люди, які поділяють погляд на Союзівку, як на епіцентр українсько-американської спільноти, та бажають пробуджувати та зберігати свою культурну, освітню та історичну українсько-американську спадщину.
З 1952 року Союзівка була центром українсько-американської спільноти, місцем зустрічей для нащадків багатьох хвиль українських імігрантів, куди вони повертаються для того, щоб відчути свою багату культурну спадщину і познайомитися з іншими українськими американцями.
Сьогодні шляхом заснування „Фундації Спадщини Союзівки” українські американці та симпатики Союзівки об'єднують свої зусилля для збереження цієї культурної перлини.

Багато з цих нащадків відчули послаблення свого зв'язку з минулим, як в географічному, так і в культурному відношенні. „ Фундація Спадщини Союзівки” є ініціятивою для перевиховання як молодих, так і старших у спробі збереження гідної спадщини.

Членами організації можуть бути люди, яким подобається Союзівка настільки, що вони хочуть щось дати взамін – зробити особистий внесок в її виставки та програми для себе та для спільноти.
Ви можете бути впевненими, що Ваша членська допомога для „Фундації Спадщини Союзівки” на будь-якому рівні буде вагомим внеском.

Варіянти членства (щорічний внесок) та переваги

Індивідуальне	$100.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для студентів 17–23 р.	$ 40.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для тих, кому 65 р. і більше	$ 30.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для сім'ї (діти до 16 років)	$150.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Корпоративне	$ 500.00	(10 відс. знижка на 1 обслуговувану корпоративну вечірку в Центрі – щорічно).
Спеціяльні членські категорії:		
Партнер	$300.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині та пам'ятна цеглина.
Спадщина	$500.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині; посаджене дерево з пам'ятною дошкою та постійним вшануванням в експозиції „Коло засновників Фундації”.
„Legacy“	$1,000.00	(довічний безкоштовний вхід, паркування та басейн) та 5% знижка на всі послуги Союзівки, постійне вшанування в екзпозиції „Коло засновників Фундації”.

Всі члени, які вступлять до 31 липня 2006 року отримають торбинку з емблемою Союзівки.

Є інші способи пожертвувати гроші... Кожний подарований доляр цінується..., Фундація Білоуса недавно внесла пожертву $1,500 дол. на оновлення системи місцевого радіомовлення. Курінь Пласту „Хвилі” організовує збір коштів на нове обладнання для басейну. Старші члени УНС та Курінь Пласту „Спартанки” підтримують проєкт дитячого майданчика. Звертайтесь до Нестора Паславського зі своїми ідеями (845) 626-5641.

Членська форма
Ім'я і прізвище ____________________
Адреса ____________________
Місто ______________ **Штат** __________
Поштовий індекс ____________________
Електронна пошта ____________________
Телефон ____________________

Вишліть форму та чек за адресою:
Soyuzivka Heritage Foundation, 2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany NJ 07054

Індивідуальне	**$ 100.00**
Для тих, кому 65 р. і більше	**$ 30.00**
Для студентів 17–23 р.	**$ 40.00**
Для сім'ї (діти до 16 р.)	**$ 150.00**
Партнер	**$ 300.00**
Спадщина	**$ 500.00**
„Legacy“	**$1,000.00**
Корпоративне	**$ 500.00**

Вишліть нам свою форму, щоб отримати точні інформації про переваги на вашій членській особистій виказці.

Дякуємо за Вашу підтримку!

ДЯКУЄМО!

Ваші гроші підуть на фінансування нових проєктів у 2006 році і створять сильну фінансову основу для Союзівки:

- Здвоєна система охолодження - огрівання для „Веселки”
- Додаткові нові матраци
- Нові штори для кімнат у Головному будинку

Відзначили 50-річчя Курсів українознавства ім. Івана Франка

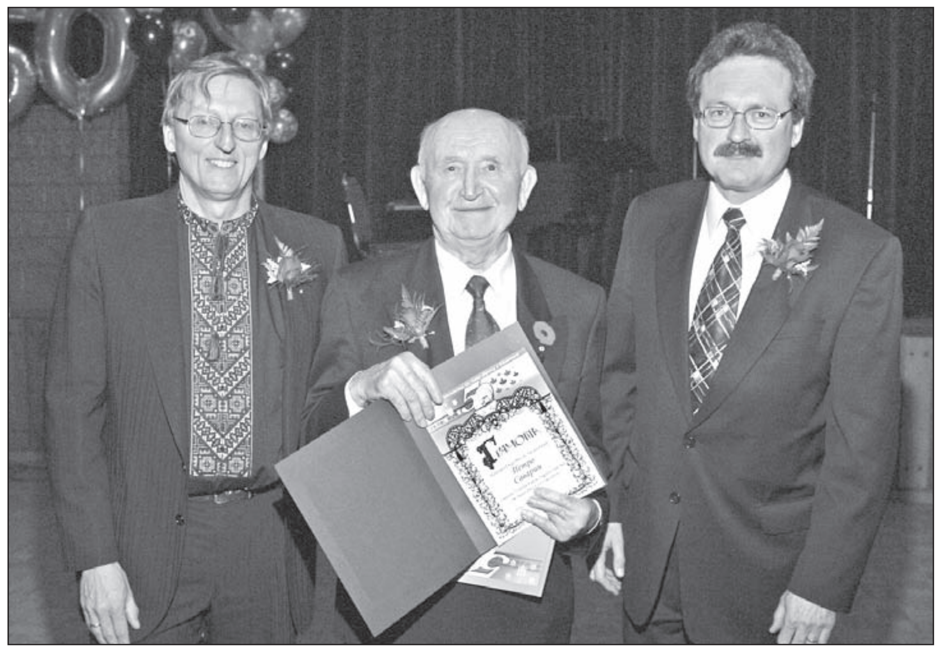
ЕДМОНТОН. – 11 листопада в Домі української молоді відбулося святкування випускників Курсів українознавства ім. Івана Франка за 50 років. Між ними був д-р Петро Саварин, який разом з іншими громадськими діячами 50 років тому започаткував курси, щоб учні „Рідної школи“ могли продовжувати своє навчання на вищому рівні. Засновниками курсів були Юрій Стефаник, Ярослав Росляк, Любослав Байрак, Михайло Хомяк, Василь Ніньовський, Василь Скорупський, Роман Березовський і Петро Саварин.

Після 7-ої години вечора почався бенкет. Господарем був диктор радіопрограми Роман Британ, який ділився з нами своїми споминами з минулого курсів.

Розпочав бенкет молитвою о. А. Тарасенко. Привіти від федеральних, провінційних та міських урядів виголосили гості, вручаючи пам’яткові таблиці. Міністер освіти Євген Звоздецький привітав випускників та всіх, які причинились до святкування 50-річчя курсів.

В мистецькій програмі вечора виступали співаки гурту „Ре мінор“ в складі Маркіяна Лазурка, Ореста Гроха, Олеся Лазурка, Миколи Білаша і Стефана Лазурка, студенти-музиканти Микола Середич і Павло Горпинюк. Цікавою точкою програми був виступ скрипаля Василя Попадюка.

Слово співзасновника курсів д-ра Петра Саварина було дуже зворушливим. Він сказав: „Якби не українська церква, народні доми, різні українські організації та інституції, якби не школи, курси, хори, танцювальні чи музичні ансамблі, якби не численні працівники на громадському, культурно-освітньому, науковому чи політичному полі, по українцях в Канаді давно слід би застиг. То в 150-річчя народження патрона курсів Івана Франка і 50-річчя курсів в Едмонтоні низько схилімо в пошані їм наші голови”.

Зліва: д-р Петро Роланд, д-р Петро Саварин, Юрій Дитиняк

Скрипаль-віртуоз Василь Попадюк

Співголови організаційного комітету Юрій Дитиняк і д-р Петро Роллянд вручили грамоту і пам’яткову книжку д-ру П. Савариновi, а також дружинам покійних засновників курсів – Марії Росляк, Олені Стефаник, дітям покійного М. Хомяка, та Любі Базюк, чоловік якої написав історію курсів. Кінцеву молитву провів о. Юрій Подтепа.

На бенкеті було 370 осіб. На спеціяльній виставці, яку приготувала архівістка Надя Цинцар, були свідоцтва учнів, програмки з попередніх святкувань, експонати учнів. На пам’ять про 50-річчя було роздано пам’яткову книжку кожному випускникові. Співголова ювілейного комітету Юрій Дитиняк на закінчення бенкету повідомив, що з нагоди цього 50-річчя комітет має на меті заснувати „Фонд навчальних вкладів“ при КІУС в Альбертському університеті. Курси вклали 50 тис. дол. на почин цього фонду, а альбертський уряд зобовязався дати 75 тис. дол. З цього фонду кожного року стипендії в сумі 2 тис. дол. будуть роздані учням, котрі хочуть поїхати в Україну, щоб студіювати українські предмети. В ювілейному комітеті працювали Юрій Дитиняк, Петро Роланд, Люба Бойко-Бел, Галина Котович, Ліда Василин-Брода, Лілія Суха, Людмила Середич. Допомагали Діянна Ґрох, Євген Дитиняк, Володимир Порiцький, Іван Іщенко.

О. Логвиненко

Праця над фільмом завершується

Автори фільму (зліва): Юрій Луговий, Богдан Бенюк, Роман Луговий

МОНРЕАЛЬ. – Праця над одногодинним документальним фільмом про відомий польський концентраційний табір „Береза Картузька. 1934-39” наближається до кінця. Прем’єра передбачається весною 2007 р. Автор фільму Юрій Луговий з Монреалю відомий своїми попередніми фільмами.

Розповідь у фільмі веде Богдан Бенюк, відомий актор театру й кіно, викладач і телеведучий, член Спілки кінемотографістів України, лавреат Державної нагороди України ім. Олександра Довженка. З 1980 року він працює в Національному українському драматичному театрі ім І. Франка. Музику до фільму скомпонував тернопілець Роман Луговий, який працює в Києві.

Протягом п’ятьох років праці над фільмом люди зголошували свою підтримку. Марія Пакош-Клем повідомила про батька Павла Клема, якого взяли до Берези Картузької. Після його смерти Марія Пакош, переглядаючи його архів, віднайшла детальний рисунок тюрми, зроблений батьком. Цей рисунок включено до фільму. М. Пакош разом з Левом Боднарем зібрали поважну суму на закінчення фільму. Це допомогло закупити архіви, які коштували понад 20 тис. дол.

За додатковими інформаціями можна звертатися на адресу: ***2330 Beaconsfield Ave, Montreal, Quebec, H4A 2G8***, тел.: (514) 481-5871, електронна пошта: mmlinc@hotmail.com

Зоряна Гриценко-Лугова

УКРАЇНА І СВІТ

СВЯТА І БУДНІ УКРАЇНЦІВ РОСІЇ

Український фестиваль в Удмуртії

ІЖЕВСЬК, Удмуртія, Росія. – 25 листопада 2006 року відбувся Міжреґіональний фестиваль української культури в місті Іжевську, який проводився в рамках урочистих заходів, присвячених 450-річчю приєднання Удмуртії до Росії. Український народ, розпорошений по світу, мов зернята пшениці на полях, має досить вагомий відсоток і в Удмуртії. Українці збираються в товариства, бережуть свою національну культуру. Об'єднання українців Удмуртії „Громада" діє вже 5 років. Очолює його Сергій Мартинюк.

На свято приїхали українці з удмуртських міст Зав'ялова та Уви, а також з сусіднього Татарстану. З вітальним словом виступила заступник міністра з національної політики Удмуртії Наталя Смирнова, яка відзначила активну участь української „Громади" і ансамблю „Черемшина" в культурному житті республіки.

Концертну програму фестивалю почали українці міст і районів республіки цікавими сценками, мелодійними піснями. Схвилював присутніх виступ дитячого ансамблю „Катеринки", які порадували українською пісенькою. Полум'яні танці юнаків та дівчат Муніципального хореографічного ансамблю вразили майстерністю.

Слово для вітання було передане Нижнєкамській „Вербиченьці". Саме 25 листопада все проґресивне українство світу відзначало день пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років. Напередодні надійшов заклик українських дітей з недільної школи ім. Цьопи Паліїв з Торонто (Канада) відзначити цю дату. Наші „Лелеченята" відгукнулися на заклик і присвятили фестивальний виступ вшануванню невинних жертв Голодомору.

Приїхало до Іжевську восьмеро дітей від 6 до 16 років. З запаленими свічечками вони піднялися на сцену. Заля підвелася до Хвилини мовчання й загальної молитви. А діти спустилися до залі з символічним поділенням одного хлібця між усіма присутніми зі словами, щоб ніхто і ніколи у цілому світі не помер більше від голоду. У цей день діти прикололи до вишиванок жовто-блакитні паперові квіточки-незабудьки з написом „Пам'ятаймо Голодомор 1932-1933". Вони роздавали такі квіточки слухачам з пропозицією виготовити ще й передати їх своїм знайомим. Далі діти читали вірші Т. Шевченка, І. Франка й В. Сосюри. Дитячій виступ завершився піснею „Мир на землі".

Слово перебрала хорова частина колективу „Вербиченька". Її виступ був не єдиним українським вітанням з Татарстану. Громада „Батьківщина" з Набережних Човнів теж була присутня на фестивалі, і солісти ансамблю „Веснянка" покорили залю чудовими піснями. Привітали фестиваль українські козаки, які вручили пам'ятки і запевнили „Громаду" у своїй щирій підтримці й співпраці.

Уряд Удмуртії достойно відзначив участь українців у культурному житті республіки почесними нагородами й подарунками, гостинністю урочистого бенкету. Хочеться відзначити теплу і щиру гостинність іжевських українців – Петра Корольського, Вікторії та Олександри Шевчуків, Віолети та Олександра Скакунових, висловити їм нашу щиру вдячність.

День св. Миколая у Татарстані

НИЖНЄКАМСЬК, Татарстан. – Нижнєкамське товариство „Вербиченька" відзначило День Св. Миколая святом для дітей недільної школи „Лелеки". В останні роки допомагає у святкуванні почесний батько товариства Петро Струк, що мешкає в Канаді, у місті Сент-Кетрінс. У 2006 йому виповнилося 90 років. Він ретельно пильнує, щоб наші „лелеченята" отримали святкові подарунки, гостинці, ласощі від „Миколая з-за океану". Цього року його подарунком для діток стала подорож до столиці Башкортостану – Уфи. Саме там відбувся І Міжнародний дитячо-молодіжний конкурс „Червона калина". Познайомилися й подружилися між собою діти українського походження з численних міст і районів Башкортостану. З решти реґіонів Росії був лише Татарстан. Україну представили тріо бандуристок з Полтавщини, чудова пара виконавців з Ніжинського університету на Чернігівщині, танцювальний колектив дівчаток „Веселі чобітки" з міста Українки на Київщині .

У залі Шолоховського університету діти різного віку, солісти і колективи, відобразили всю різнобарвність української культури. Увечорі, 19 грудня, після гала-концерту Святий Миколай вручав дітям подарунки. Не залишилися без нагород і наші лелеченята. Однією з наймолодших учасниць конкурсу була шестирічна Дарія Федорова, яка читала „Кицю" Івана Франка і співала пісеньку про ляльку. Вона дістала диплом і м'яку іграшку. А її інтерв'ю башкирському радіо було визнано одним з найцікавіших. Такого ж диплому і сувеніру був удостоєний Віктор Савенко, керівник молодіжного гуртка, який читав „Думи мої..." Т.Шевченка. Він був також активним учасником круглого столу з молодіжної політики. Ще два дипломи одержали учні нашої школи Анастасія Просяник і Вікторія Граньонкова за художнє читання. У залі сиділа пара башкортостанських українців Григорій Андрійович та Ганна Олександрівна, які подарували дітям 200 рублів на ласощі до свята.

Треба віддати данину пошани керівникам українського руху в Башкортостані Василеві Бабенку, Володимирові Дорошенку, Людмилі Бабушкіній, Олександрові Страшку, які потурбувалися не лише про сам конкурс й подарунки, але і про культурну програму, знайомство з Уфою, транспорт, побутові умови гостей. Приємно вразили дітей українські школи, сповнені дбайливо зібраним матеріялом українські музеї. Побували ми і в справжньому українському шинку, де показано український побут, господарство, хатнє начиння.

Людмила Найденко

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", грудень 2006 р.

250 дол.	Савицький Юрій	Ріверсайд, Кон.
	Савицька-Мисак Аніса в пам'ять батьків св. п. Зиновія і Теодозії Савицьких	Форест Гілс., Н. Й.
200	Малюца, Анна і Іза Боярська	Дандас, Іл.
75	Організація „Волинь"	Вінніпеґ , Ман. Канада
55	Чіировські Марія і Лев	Бриджвотер, Н. Дж.
	Дячуки Уляна і Володимир	Ратерфорд, Н. Дж.
	Куляс Юліян	Парк Рідж, Іл.
	Телещук Степан	Стемфорд, Кон.
	Пласкон Юстин	Линден, Н. Дж.
	Воловодюк Володимир	Четам, Н. Дж.
50	Якубовичі Дарія і Олександер	Брексвіл, Огайо
40	Легкий Ярослав	Емгерстбурґ, Онт. Канада
30	Делькевич Люба	Рочестер, Н.-Й.
	Садовські Степанія і Євген	Парма, Огайо
	Стахів Михайло	Рокпорт, Тек.
25	Білоуси Стефанія і Теодор	Джерзі Сиіті, Н. Дж.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Панчишин Степан	Парма, Огайо
	Субчак Леся	Кентон, Огайо
20	Барон Дарія	Кергонксон, Н. Й.
	Пундій Павло	Чикаґо, Іл.
	Пундій Павло в пам'ять д-ра Романа Дражньовського	Чикаґо, Іл.
	Рінник Йодиф	Милтавн Н. Дж.
	Захарків Лідія	Рочестер, Н. Й.
15	Бейґер Богдан	Бафало, Н. Й.
	Дзюба Емілія	Вест Сенека, Н. Й.
	Гоголі Марія і Михайло	Етобіко, Онт., Канада
	Івасечко Василь	Ендовер, Н. Дж.
	Мандич Петро	Ролінсфорд, Н. Г.
	Перекліта Михайло	Торонто, Онт., Канада
	Школяр Анна	Манагавкін, Н. Дж.
10 дол.	Максимович Анна	Віилов Ґров, Па.
	Бахнівський Олекса	Елкгард, Інд.
	Берович Галина	Силвер Спринґ, Мд.
	о. С. Біляк	Голівуд, Фла.
	Бойчук Марія	Дрешер, Па.
	Бурак Любов	Істон, Па.
	Хомик Антін	Порт Шарлот, Фла.
	Чупи Марія-Анна і Петро	Асторія, Н. Й.
	Дяків Микола	Лівонія, Миш.
	Дуда Рожа	Ґлестон Бері, Кон.
	Федор Михайло	Флемінґтон, Н. Дж.
	Ґабірко Зиновія	Дірфілд Біч, ХФла.
	Ґут Анна	Ню-Йорк, Н. Й.
	Гаркуша Віктор	Кентон, Миш.
	Казевич Андрій	Вільямстовн, Миш.
	Коваль Осип	Асторія, Н. Й.
	Крамаренко Марія	Іст Віндзор, Н. Дж.
	Крижанівська Марія	Рочестер, Н. Й.
	Китастий Петро	Лівонія, Миш.
	Новицький Славко	Силвер, Спринґ, Мд.
	Палій Марія	Джексон Гайс, Н. Й.
	Паславська Христина	Бафало, Н. Й.
	Плавюк Роман	Монреаль, Кве., Канада
	Рак Володимир	Н. Й., Н. Й.
	Романків Любомир	Браєркліф Менор, Н. Й.
	Рудницький Осип	Ворен, Миш.
	Стельмах Адріян	Лівонія, Миш.
	Тишко Антон	Філядельфія, Па.
	Вжесневські Ірина і Роман	Торонто, Онт., Канада
5	Бандура Зенон	Монреаль, Кве., Канада
	Бошак Анна	Йонкерс, Н. Й.
	Бистрицька Олександра	Самерсет, Н. Дж.
	Данчук Андрій	Лівінґстон, Н. Дж.
	Добуш Тарас	Бриджвотер, Н. Дж.
	Дрогомерецький Петро	Браєр, Ваш.
5 дол.	Дубик Тадей	Сарнія, Онт., Канада
	Духничі Оксана і Богдан	Нюарк, Н. Дж.
	Духнич Ольга	Нюарк, Н. Дж.
	Дудар Микола	Ворен, Миш.
	Фрідріх Петро	Норт Порт, Фла.
	Городиська Степанія	Парма, Огайо
	Городиський Андрій	Бордентавн, Н. Дж.
	Грамяк Мирон	Норт Порт, Фла
	Гринчук Текля	Дітройт, Миш.
	Гуцул Катерина	Сомерсет, Н. Дж.
	Андрошак Ірина	Хмельницька обл., Україна
	Івахів Дарка	Чикаґо, Іл.
	Казанівський Орест	Чикаґо, Іл.
	Клос Марія	Даймонт, Н. Й.
	Коблянський Мирон	Шарлот Норт, Пн. К.
	Кобзан М.	Ст. Катерінс, Онт. Канада
	Кривулич Мирослав	Амстердам, Н. Й.
	Кульчаки Параскевія і Петро	Омага, Неб.
	Літепло Семен	Бруклин, Н. Й.
	Лоско Іван	Чикаґо, Іл.
	Лоза Уляна	Бафало, Н. Й.
	Лищик Микола	Перт Амбой, Н. Дж.
	Мелех Володимир	Торонто, Онт., Канада
	Огар Василь	Беверлі Гілс, Миш.
	Пономаренко Микола	Александрія, Ва.
	Сокольський Роман	Гартфорд, Кон.
	Стасишин Оленка і Люба	Елкрич, Мд.
	Стебельска Аркадія	Філіпсбурґ, Н. Дж.
	Василишин Михайло	Бронс, Н. Й.
	Возняк Дмитро	Елмвуд Парк, Н. Дж.

Щро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

Співають сестри Новицькі

Пропонуємо слухачеві на цю зиму цікавий запис молодих співачок з Мінеаполісу, Мінесота, які, хоча й народившись далеко від України, зберігають і примножують нашу українську культуру. Їхній перший компакт-диск – це збірка українських колядок і щедрівок, деякі з них добре знайомі слухачеві, а деякі – зовсім незнані.

Наталя і Олена- дочки відомого кінорежисера Славка Новицького (один з його популярних фільмів – „Між Гітлером і Сталіним") та внучки професійної співачки Оксани Бринь, про яку недавно кореспондент „Голосу Америки" Зореслав Байдук зфільмував сюжет як про видатну українку з Мінеаполісу. Видно, що бабуся передає свій досвід і знання внучкам: чисті й ніжні голоси, витончене акапельне виконання, а також майже без акценту гарна українська вимова.

В репертуарі: щедрівки на музику українського композитора Кирила Стеценка *„Що в нашого хазяїна"* (обр. М. Бринь), *„Святі сиділи", „Василева мати"* (текст з Полтавщини), *„На Йорданській річці"* (обр. М. Бринь), *„А в цього хазяїна"* – обробка Миколи Леонтовича *„Ой, сивая зозуленька"*, два твори зі збірника Хведоровича *„Ходив місяць"* та *„Ой у полі при дорозі"* зі збірника Конощенка, традиційні *„Павочка ходить", „В полі, полі"*, а також на музику Наталі Новицької *„Що то за предиво"*.

Запис здійснений в 2005-2006 роках на GCX Recording Studio в Салемі, Ореґон, спонзор Юрій Кулій. Дівчата вдячні за співпрацю своїм батькам та друзям, а передусім тим, „хто пережив страшну сталіністську еру українських голодоморів; тим, що залишили свою рідну Україну і, незважаючи на різні перешкоди, зберігали на чужині свої культурні цінності". Виконавиці наголошують, що для них є почесно виконати свій обов'язок – зберегти предківську мову, музику, історію і традиції, та поділитися ними з цілим світом для збереження в майбутньому.

На сьогоднішній час ринок записів українських колядок і щедрівок вже досить багатий, якщо перевірити каталог „Євшану" чи українського інтернет-сайту „Умка", але цей компакт диск унікальний тим, що виконання колядок і щедрівок дуже традиційне – а капела (без супроводу), а до того ж там багато нових або давно забутих і відновлених пісень. Починається новий календарий 2007 рік із зими, тож на майбутнє у сестер Новицьких може бути проєкт „Весна" (веснянки, гаївки), „Літо" (купальські, жниварські) та „Осінь" (весільні та ін). А наша українська фольклорна спадщина є досить багата, отже побажаємо сестрам великих здобутків у подальшій творчості!

Компакт диск можна замовити за адресою: GCX Recording Studio, P.O. Box 12441, Salem, OR 97309, internet site: www.ukiemusic.com Ціна 15 дол.

Оля Герасименко

НОВІ ВИДАННЯ

Життєпис економіста-демографа

Анатолій Романюк. „Хроніка одного життя: спомини і роздуми". Львів. Видавництво „МС". 508 стор.. 2006 р.

Спонукою до написання споминів стали відвідини автором України. Від 1988 до 2006 року він відвідав її 30 разів . Як демограф, А. Романюк брав активну участь у переписі населення в 2001 році. В своєму рідному селі Забаржанах почав розбудовувати родинну Канадсько-Українську Фундацію ім. братів Івана й Давида Романюків для добродійної та просвітянської праці. Автор пише про рідне село: *„Найбільше мене вразило те, що красні сади, які я зберіг у своїй пам'яті і які мені ввижалися буквально щоночі, аж доки не заснув, де б я не був – у Західній Європі, Африці чи Америці – оті сади просто щезли з землі. Городи, не тільки наш, а й сусідні, саме в центрі села, просто зникли"*.

Д-р А. Романюк розшукав свого двоюрідного брата Василя Гайсюка у Москві. Про життя його батька Федора Гайсюка і сина Василя ми дізнаємося зі споминів Василя. А. Романюк в юнацькі роки з мамою і сестрою Ніною опинився в Німеччині. Після війни йому пощастило вчитися в університетах Німеччини і Бельгії. Потім доля закинула його в ролі демографа в Конґо, де він провів провів перепис населення у 1955–1958 роках. Опісля д-р А. Романюк був запрошений в університет Принстон, США, де він у 1961-64 роках працював у демографічному центрі, потім був директором демографічного відділення при Федеральному бюрі статистики і професором Отавського й Монреальського університетів. Після виходу на пенсію впродовж п'яти років представляв Канадський уряд при міністерстві статистики України в справах перепису населення.

Розділ книги „Хотинщина: моя батьківщина" подає опис природи, історію і склад населення батьківщини автора. В 1992 році А. Романюк був присутнім при відкритті пам'ятника гетьманові Сагайдачному при Хотинській фортеці. В книжці вміщено одинадцять світлин із цього свята.

А. Романюк у 1994 р. видав збірку вибраних поезій барда Хотинщини Миколи Козака. Цьому мученикові за волю України він присвятив багато сторінок своєї книги. А. Романюк описав життя еміґранта, який з українського села вирвався в чужий світ і зумів у ньому вижити, здобути освіту. За кордоном він зберіг пам'ять про свою Хотинщину й рідну українську мову, зумів повернути частину батьківської садиби (приблизно три гектари) для Канадсько-Української Фундації ім. братів Івана і Давида Романюків, відбудувати батьківський дім, закласти основи місцевого музею, впорядкувати цю садибу й засадити її деревами.

Автор намагався показати нашу добу, тому включив до книги розповіді різних осіб і різних поглядів. Не з усіма роздумами А. Романюка можна погодитись. Книжка контроверсійна, цікава і має багато матеріялу для критики. Зацікавлених „Хронікою одного життя" просимо звертатись на адресу: **Dr A. Romaniuc, 1977 Highridge Ave., Ottawa, On. KIH 5HI Canada.**

Віра Ворскло,
Канада

Гість „Свободи" – газета „Промінь просвіти" з Кривого Рогу

1 серпня 2006 року в Кривому Розі вийшло перше число газети „Промінь просвіти" міського об'єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Т. Шевченка. Газету заснували за свої невеликі кошти шість активістів „Просвіти". За цей час вийшло вже 8 чисел газети і кожне з них – це активна боротьба за утвердження української мови і культури. У зверненні до читачів, яке повторюється в кожному числі, видавці пишуть: „Ми взялися видавати цю газету, єдину україномовну в Кривому Розі і одну з небагатьох – у Дніпропетровській області. Зробили ми це в дуже складний для України час: в час тотального наступу на підвалини національної культури, на українську мову, в час, коли перевертні й різного роду пристосуванці намагаються нав'язати українству свою волю". Це виявляється зокрема у протидії постанові місцевої влади про проголошення російської мови реґіональною. Судовий процес безнадійно триває від минулого літа, а постанова тим часом діє. Нижче подаємо уривки з публікацій криворізької газети і заохочуємо доброзичливців морально і матеріяльно підтримати її видавців. Адреса редакції: вул. Карла Маркса, 30, к. 44, Кривий Ріг, Дніпропетровської обл., 50099 Ukraine. Електронна пошта: prosvita-km@ukr.net

Зліва сидять: Валентина Кривда – голова Криворізької організації Конґресу Українських націоналістів, Микола Коробко – голова міської організації „Просвіта", народний депутат України 1990–94 рр., Олена Маковій, стоять Володимир Налужний – заступник голови міської організації „Просвіта", Сергій Зінченко – редактор газети „Промінь Просвіти", Олександер Чижиков – технічний редактор газети. *Фото: Надія Чижикова*

Цей наш лист – як супровід до перших восьми чисел часопису „Промінь Просвіти", які ми Вам надсилаємо. В них – наші прагнення і мрії, наші перші кроки з формування газети. З початком 2007 року зміст часопису має дещо змінитися з метою охоплення більшого числа людей на базі тематичного та жанрового розмаїття. Нам хотілося б, щоб і ви включилися в справу дерусифікації Кривого Рогу і всього реґіону, в справу утвердження прав українства на нашій землі. Авторитет „Свободи" має для нашої діяльности велике значення. До того ж, погляд здалеку на Україну в цілому і на реґіон, зокрема, як нам здається, збагатить зміст нашого часопису. Крім того, як ми дізналися, „Свобода" – це газета з великою історією і традиціями, з великим досвідом кваліфікованої праці журналістів. І ми з радістю готові скористатися вашими здобутками, якщо буде на те ваша згода.

Настав час відновити справедливість

Історичну ролю Олександра Поля як юриста, історика, промисловця слід розглядати в контексті тієї ситуації, що склалася на півдні України в 60-70-ті роки XIX сторіччя, де відбувався стрімкий розвиток промисловости та сільського господарства. Логіка розвитку поставила жорстку вимогу пошуку нових родовищ корисних копалин.

Олександер Поль знайшов залізну руду в Кривому Розі 1865 року, зробив її аналізу в Німеччині й опублікував результати в Санкт-Петербурзі. Російські ж промисловці Уралу не хотіли бачити конкурента з видобутку залізної руди й виплавлення металу в Кривому Розі. Влада О. Поля оголосила „ненормальною людиною". О. Поль їде в Европу, і в грудні 1889 року в Парижі створює акціонерне товариство „Залізні руди Кривого Року". А далі були роки важкої виснажливої праці з освоєння рудного родовища.

Олександер Поль помер у віці 57 років не просто від розриву серця, але й внаслідок ворожого ставлення до нього конкурентів у справі освоєння рудного родовища на території Криворіжжя.

Думаючи про сьогодення, аналізуючи події в Україні під час 90-их років минулого сторіччя, дивлячись на політичну і економічну ситуацію літа 2006 року, думаєш: „Є нарешті у нас і своя держава, і свій прапор, і свої кордони, а от таких, як Поль, – нема.

Тому треба до кінця зрозуміти, що наша земля і наш народ повинні завдячувати Олександрові Полеві і за розроблення у нашому краї покладів залізної руди, і за дослідження з історії та археології, за створення музею (нині він носить ім'я Дмитра Яворницького), і за залізницю, прокладену в 70-ті роки XIX століття і за міст через Дніпро... Навіть цей (далеко не повний) перелік його діянь вражає.

Виконуючи останню волю свого чоловіка, його вдова Ольга Поль передала колекцію історичних експонатів до музею, збудованого в 1905 році на головному проспекті Дніпропетровська (тоді Катеринослава), який було названо його ім'ям. А от пізніше, після революції 1917 року настала епоха вандалізму. У Катеринославській думі голосами „лівих" фракцій було прийняте рішення зняти меморіяльну дошку, яку було відкрито одразу ж після смерти Олександра Поля... Від історичного музею Катеринослава відібрали ім'я Поля... Іменні Полівські стипендії в Вищому гірничому училищі скасували... Шахту ім. Поля перейменували в шахту ім. Сталіна, вулицю Поля перейменували в вулицю Фучика, могилу Поля на Севастопольському кладовищі Катеринослава зрівняли з землею...

То ж чи не час нам відновити ім'я Олександра Поля в назвах вулиць і площ нашого міста хоча б у рік 125-річчя видобутку руд у нашому краї?

Олександер Чижиков

„В глибині своєї душі ми – боягузи..."

Розмова в авдиторії про сумну долю української мови на Криворіжжі відбулася. Її організатором стала катедра української мови Криворізького педагогічного університету. З самого початку її керівник професор Валентина Явір поділилася з учасниками своїми тривогами. Чому це нам соромно у себе вдома розмовляти своєю мовою? Чому ми так байдуже ставимось до тих проблем, які мають бути нашою сутністю?".

А Юрій Арешенков, кандидат філологічних наук і її співпрацівник по катедрі, звернув увагу на те, що навіть тут, в університеті „українські філологи розмовляють російською мовою в авдиторії, деякі російською спілкуються з викладачами".

Якраз в руслі пошуку відповідей на поставлені запитання і в намаганні зрозуміти, чому так все відбувається, й проходила ця розмова. В суперечці під час обміну думками вирізнились два підходи до оцінки ситуації. Один, до певної міри оптимістичний, найбільш повно представляв Ігор Бузько, лавреат Всеукраїнського конкурсу „Коронація слова", в недалекому минулому – студент цього університету, а інший – науковці з катедри, першокурсниці історичного факультету. Ігор Бузько говорив, що нема чого панікувати й робити трагедії, і що більше треба звернути увагу на економічний бік проблеми.

Однак, явну перевагу одержала інша сторона, яка дуже серйозно, з ознаками великої тривоги за майбутнє нації, поставилась до проблеми буття української мови. Про це одна за одною виступили аж три студентки-першокурсниці з історичного факультету, причому одна з них навіть прочитала вірші про мову. Та, мабуть, найточніше визначила причину занепаду української мови у нас, на Криворіжжі, майбутній історик Інна Гордійчук: „Найголовніший фактор той, що в глибині своєї душі ми – боягузи. Нас протягом століть гнобили...". І після цих слів, як не прикро, вже не дуже хотілося дослухатися до інших. Адже ця коротка фраза дала чи не вичерпну відповідь на запитання, з якими звернулася до авдиторії на самому початку розмови Валентиан Явір. Тож подумаймо кожен над цими словами: а хіба не боягузи?

Підсумувавши все сказане, Валентина Явір зазначила, що „нам би слід створювати такі осередки, які будуть підтримувати зусилля українців. Ясно, що і літературу треба українську читати, і говорити всюди українською, але вже очевидно, що для вирішення таких проблем нам треба згуртовуватися і організовувати акції".

Сергій Терен

Затопили красу, що далі?

Це було 50 років тому, в дні, коли продовжилось затоплення долини Дніпра – Кінських та Базавлуцьких плавнів, які разом утворювали славнозвісний Великий Луг. У липні 1955 року у створі Каховської гідроелектростанції Дніпро був перекритий. А вже в травні 1958 року рукотворне море піднялось до сьогоднішньої позначки – 16 метрів.

Пам'ять про ці події нагадає тим, що виросли на Дніпрі й провели своє дитинство та юність на чистому дніпровському піску, про загублену красу. Нагадає про неповторне, знищене руками людини. Так, бо ми були свідками створення в 1952 року так званих „ліспромгоспів", які з 1953 року розпочали „соціялістичне змагання" за якнайшвидше знищення плавневих деревних насаджень. У величезному вогнищі горіли тисячі кубометрів „неділової" деревини, а бульдозери зайнялись дніпровськими кручами, земснарядами намивали пісок для дамб....

А ось ще один момент нашого „ласкавого" ставлення до природи. Тільки тепер – вже після затоплення. На великі обсяги води (близько 18 кубічних кілометрів) звернули увагу прихильники використання „мирного атому" з самої столиці. Тому після завершення будівництва Запорізької ГРЕС на лівому березі, навпроти Нікополя, в 1979 р. розпочинається будівництво атомної електростанції. Вже в грудні 1984 року був введений в дію її бльок. А потім прийшов час Чорнобиля... Залишилися позаду протести, колективні листи з підписами до Києва, до Москви... В грудні 1987 року ввели в дію бльок ч. 4 Запорізької АЕС, в серпні 1989 – бльок ч. 5. Потім розпався Радянський Союз, і настав короткий період мораторію на введення нових атомних потужностей, та після його скасування став до ладу бльок ч. 6 на Запорізькій атомній.

То ж чи поліпшилась після цих „грандіозних звершень" якість води в Каховському водосховищі? Відповіддю на це запитання може стати факт широкого розповсюдження так званої „екологічно чистої води", продаж якої здійснюють підприємці Нікополя. Спитаєте, а чи залучались до обговорення таких дій споживачі питної води з Дніпра? Ні, цього не було. Які ж повинні ще статися зміни в суспільстві, аби такі обговорення відбулися?..

Пів століття після затоплення – позаду. Що було – вже бачили, що буде – побачимо. Але чи можливо сьогодні передбачити, яку відповідь ми отримаємо від природи після такого відвертого знущання над нею? І чи буде щось робити в напрямку практичних заходів залежне-незалежне керівництво України?

В'ячеслав Сандул

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Ангел чистий – співає“...

„Ангел чистий – співає.
Нечистий – стріляє...“
(К. Москалець)

Так співає в своїй баладі „Треба встати і вийти“ український поет-бард Кость Москалець. Можливо, ці слова є пророчими і для нашого часу, та й для усіх поколінь українців як в Україні, так і в діяспорі. Щоб пізнати народ, його культуру, ментальність, треба пізнати його мову. А найвищим проявом багатства мови і культури є пісенність народу, його здатність не тільки творити словаобрази, але передавати їх у музичній формі – виспівувати.

Наші далекі й ближчі пращури добре знали глибинний зв’язок між родовою пам’яттю й піснею, і тому дітей рівноцінно навчали як математики, риторики, так і музики. Згадаймо хоча б Києво-Могилянську академію. Через неї пройшов цвіт української нації – вчені й богослови, музиканти й живописці, які є славою України по сьогоднішній день. І в які б світи вони не розходилися, скрізь несли свої висої знання, свою культуру, а з нею – пісню свого народу, в якій найкраще зберігається пам’ять давно проминулих поколінь і закодоване послання для прийдешніх.

Ось уже п’ять років у Філядельфії працює український камерний хор „Акколада“. До десяти разів на рік виходить хор на сцену – з приводу визначних дат, колядування на Різдвяні свята, відзначення днів Т. Шевченка, святкування Дня Незалежности України, свято Івана Купала, презентацій книжок про українських героїв, фестивалів. А ще Служби Божі, вінчання... І з кожним роком розширюється як репертуар, так і коло прихильників і приятелів хору. Ми стараємося як для себе, так і для наших дітей. Минулого року заспівали під час шлюбу в Балтиморі – сподобався людям і наш спів, і той особливий настрій, який створює співаний чин вінчання. І вдруге отримали запрошення. Сподіваємося, що не останнє. Вперше приїхали на Лемківську ватру – відразу дістали запрошення і на наступну. Виступили на з’їзді Українського Конґресового Комітету, що проходив у Філядельфії, – і за якийсь час отримали пропозицію виступити на заключному концерті фестивалю „Український спів у світі“, який проходив у рамках IV Всесвітнього форуму українців у Києві в серпні минулого року.

У заключному концерті на сцені столичного Палацу „Україна“ брало участь 40 співочих колективів з понад 30 країн світу.

І хоч на таких концертах присутній елемент змагальности, все ж таки атмосфера була дуже гарна, навіть у дечому родинна. Всі учасники, і старші, і молодші, і україномовні, і ті, що не так впевнено володіють українською, почувалися однією великою і дуже талановитою родиною. Виступ „Акколади“ був високо оцінений делеґатами форуму, а також членами організаційного комітету, зокрема Народним артистом України Іваном Гамкалом, і тодішнім міністром культури Ігорем Ліховим.

А ще була нагода заспівати стрілецькі та повстанські пісні разом з хором „Карпати“ з міста Кошіце (Словаччина, керівник Левко Довгович); побувати на репетиції Національного хору ім. Григорія Верьовки, відвідати скансен – українське село-музей під відкритим небом в Пирогові, а також концерт майстрів-мистецтв України, присвячений IVВсесвітньому форуму українців в Національній Опері України.

Після успішного виступу в Києві „Акколада“ вирушила до рідного Львова, адже більшість хористів – це львів’яни. Концерт у Львові відбувся у храмі святого Лазаря, що належить тепер хоровій школі „Дударик“. У невеликій церкві ніде було яблуку впасти. Концерт тривав півтора години, а після концерту було ще довге спілкування з музикантами, рідними, друзями. Враження від зустрічі і в господарів, і в гостей залишилися чудові. А гарні спогади спонукають до нових творчих плянів і проєктів.

І хоч ми твердо задивлені у майбутнє, але хочемо згадати теплим словом і тих, хто безпосередньо причинився до нашого успіху, надавши моральну й фінансову підтримку нашій поїздці: це фундація „Спадщина“ при банку „Певність“, корпорація „Міст“, українська кредитівка „Самопоміч“, Союз українців-католиків „Провидіння“, Відділення УККА у Філядельфії, компанія „Юніверсал Травел“ у Філядельфії, Микола Пришляк, Ігор Кушнір, Анна Яворська. Від усього серця щиро вдячні цим організаціям та людям, які працюють в них. Ми схиляємо голови перед вашою щедрістю й безкорисливістю та вдячні за те, що ви з гідністю продовжуєте традиції славних українських меценатів, гідних синів і доньок України.

А „Акколада“ завжди готова до плідної співпраці. То ж хочемо побажати всій нашій українській громаді доброго здоров’я і пам’ятаймо: „Ангел чистий – співає, а нечистий – стріляє...“, і запрошуємо до нас усіх, хто не боїться праці й любить український спів.

Богдан Генгало,
Філядельфія

Авторська пісня України

Поява нового компакт-диску з піснями Кирила Стеценка – це важлива подія в історії української дискографії. Всі пісні видатного учня і послідовника Миколи Лисенка, композитора Кирила Стеценка наспівав бас-баритон Павло Гунька, при фортепіяновому супроводі кращого оперного репетитора Канади Альберта Кривольта.

В дуетних піснях виступили його приятелі, оперні та концертові співаки – тенор Бенджамін Батерфільд і баритон Расел Браун, а у двох піснях з Гунькою грає челіст Роман Борис.

Комплект складається з 42 пісень, розміщених на двох дисках. Музика написана до слів Лесі Українки, Івана Франка, Олександра Олеся, Миколи Вороного та інших авторів. Цей доробок пісень-романсів К. Стеценко створив в перших двадцяти роках XX століття, серед сотні церковних обрядових творів та театральної музики, посеред громадської праці, включно з музичним видавництвом, концертовими хоровими турне, педагогічною працею та священичими обов’язками.

Продюсером цього першого випуску серії „Українська авторська пісня“ є композитор Роман Гурко, який виготовив комплект на рівні західної продукції. Диски мають супровідні буклети з інформаціями про композитора та всіх виконавців з їхніми знімками. Тексти пісень з української перекладені на англійську, французьку та німецьку мови, з коротким коментарем щодо історії пісні.

Цей випуск – краще свідоцтво про українську авторську пісню – можна купити в крамницях та через Інтернет (www.musicaleopolis.com) або вислати чек на 24.95 американських долярів на адресу: Roman Hurko, 1207, 580 Christie St., Toronto, Ont., M6G 3E3, Canada

Богдан Марків

У родині Вантухів – три Народні артисти

Мирослав Вантух – Герой України, Народний артист України, лавреат Національної нагороди імені Тараса Шевченка, академік, професор, голова Національної спілки хореографів України, завідуючий катедрою хореографії Академії культури, генеральний директор і художній керівник Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського, який він очолив в 1980 році.

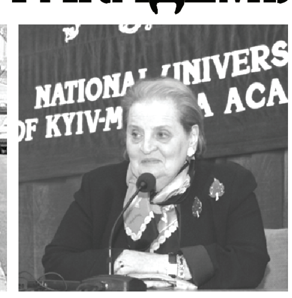
– Моє життя складалося непросто, – розповів видатний хореограф. – Народився 1939 року на Львівщині. Дитинство припало на війну і повоєнні роки. Батько-фронтовик помер від ран у 1946 році. Мати залишила нас із сестрою сиротами, коли я навчався у 10 клясі. Отже, знав і голод, і холод, працював у колгоспі. Любов до мистецтва мені прищепили вчителі. Після школи поступив до Львівського культосвітнього технікуму, вивчився на дириґента-хормейстера. Там же закінчив шестимісячні хореографічні курси. Вчився добре, і мене залишили викладати. Згодом у технікумі відкрилося відділення народного танцю. Я закінчив і його. На моє переконання, мистець повинен усе життя вчитися, не бути байдужим.

Любов поєднала Мирослава з танцюристкою Валентиною з Львівського ансамблю „Юність“, який він заснував у 1960 році. Зараз вона теж Народна артистка України, директор і художній керівник хореографічної школи ансамблю Вірського. Народною артисткою є і донька подружжя – Галина Вантух (танцівниця і репетитор колективу). Ця родина, напевне, єдина в Україні, де є три Народні артисти. Танцював у ансамблі й син Вантухів – Мирослав. Він працює заступником генерального директора ансамблю у свого батька. Танцює в уславленому колективі й онука Мирослава – Наталя.

– Я міг сто і один раз залишитися за кордоном, – говорить Мирослав Вантух. – Мені пропонували. Але я ніколи б цього не зробив. Не хочу, щоб у мене на стіні висів мішечок із землею України. Краще я буду жити на рідній землі й дихати своїм повітрям.

Олександер Вівчарик,
м. Сміла

ПОЕТИЧНІ РЯДКИ

Діма

Котилася віхола

Котилася-їхала
хуртовина-віхола,
ненароком чи навмисне
щастя переїхала.
Половина щастя – тут,
половина – за лісами.
(Аж вигнувся сніжний віз,
коли щастя
віз за ліс...)

Як побачили це люди
ті, що тут – вжахнулися:
– Віхоло, віхоло,
наробила лиха нам!
Безсердечна хуртовина!
Тепер щастя половина,
а було ж усе.
Ми ділитися не звикли,
нам бо не належиться;
а була б ти з світу зникла,
злісная хурделиця!

Мовили дсо неї люди
ті, що там, за лісом:
– Ой, спасибі, віхоло,
що до нас заїхала!
Ми про щастя вже й забули,
все нам горе стелиться.
За дари твої – спасибі,
віхоло-хурделице!

Говорили люди ріжне –
погане і добреє,
а віхоли коло сніжне
зникло вже за обрієм.

* * *

Чи мені привиділось,
чи казав це хто мені, –
пам'ятаю-бачу я
таку дивну річ:
з місяця далекого
прилітають олені,
прилітають олені
у Різдвяну ніч.

Роги позолочені,
копита посріблені,
дзвіночками дрібними
дзень та дзень;
ходять попід хатою
і до вікон туляться
аж поки світатиме
і настане день.

Вернуться до місця,
тільки слід залишиться
від копит посріблених
блиском у дворі,
та ще довго тиша ця,
снігом заколисана,
про них гомонітиме
з вітром угорі.

Крокуючи тільки вперед

Я вірю в майбутнє твоє, Україно,
Співучого роду колиска моя!..
Цвіте в моїм серці червона калина
Любистковий подих дарує земля...
В нас – Лесина пісня, Тарасове слово
Довірливі очі розумних дітей
Прозора, повчальна і лагідна мова,
Надія у праведність чесних людей.
Назад озиратися, друзі, не треба,
Усі лихоліття нам варто забуть.
Зоря помаранчем осяяла небо,
Відкривши в майбутнє нам зоряну путь.
Зігрію вікно української долі,
Здолавши іще не один перемет
І з радістю в серці, і з силою волі,
Крокуючи впевнено тільки вперед.

Ольга Степанова,
Кривий Ріг

Поезії Євгена Кукіля

Недавно я дістала три збірки поезій, що їх написав Євген Кукіль, братанок мого покійного чоловіка Івана Кукіля, який живе у Брюховичах, коло Львова. Висилаю кілька його віршів і прошу по можливості помістити їх у „Свободі".

Ярослава Кукіль

Я іду

„Я іду, щоб повернутись",
сказав Ющенко колись.
Чи могли тоді збагнути,
Що слова його збулись?

З піднятою головою
Із трибуни він зійшов,
Та тепер до нас з Тобою
Президентом він прийшов.

І слова його пророчі
Мов тоді подали знак.
Український нарід хоче,
Ющенкові каже: „Так".

2005 р.

Помаранчеві дні

Ти не блуди,– шукай,
Шукай свою дорогу,
І завжди пам'ятай
Про сенс життя ти свого.

Тебе хай не трима
Та круговерть дороги,
Веде хай з усіма
Вона до перемоги.

Дороги є земні,
Космічні є дороги,
Вони є і сумні,
Бувають без тривоги.

Щасливі – не завжди,
Якими йдеш й співаєш.
Вперед ти гордо йди,
Вперед, бо мету маєш.

Бо головна мета,
Ми до якої линем:
Хай кожен пам'ята
Про матір – Україну!

2004 р.

Дорога

Дорога, по якій з дитинства
Я їхав в зріле майбуття,
Нема опіки материнства,
Назад немає вороття.

По цій дорозі часто їду,
Минуле згадую завжди
Я був усьому тому свідок,
Як ми позбулися біди.

Оту біду звали союзом.
Знущались з нас так, як могли.
Не було мешканця в окрузі,
Щоб не відвідав Соловки.

Голодомором нас морили,
„Ліпили" націоналізм,
Самі ж тоді нам сотворили
Терор червоний і фашизм.

Іду дорогою додому –
Швидкий, хоч монотонний рух,
Він заспокоює свідомо,
І стверджує до волі дух.

2004 р.

СПОРТ

Збірна УСЦК з копаного м’яча їде на змагання до Австралії

9 січня вирушила до Сиднею в Австралії збірна з копаного м’яча Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК), де вона візьме участь в іграх першого Міжнародного українського турніру-2007. Ідею цієї унікальної спортової імпрези висунули спортовий та молодіжний комітети при Союзі українських організацій Австралії. Організаційний комітет очолюють Данило Савалаґа (голова) і Богдан Гузій (секретар). До турніру вони запросили збірні активних українських клюбів з Европи, Північної і Південної Америки. Остаточно в цій спортовій імпрезі візьмуть участь три збірні українських клюбів Сиднею, Мельбурну і Аделайди (Австралія), збірна українських клюбів Великобританії, збірна Чернівців з Буковини та збірна УСЦАК.

Офіційне відкриття ігор відбудеться в Сиднеї 14 січня. Перші змагання визначені на понеділок, 15 січня. Ігри за круговою системою проходитимуть до 19 січня. В суботу, 20 січня, відбудуться кінцеві змагання: о 3-ій год. по полудні, – гра за третє місце, о 6-ій год. – кінцеві змагання за звання чемпіона і віце-чемпіона турніру.

Під час перебування в Австралії дружини-гості з інших континентів побувають в більших містах, де проживають українці, в основному, де є активні українські спортові осередки – в Ґелонґу, Мельбурні та ін. Ініціяторами поїздки збірної до Австралії стали наші молоді спортові активісти – Марко Гованський з СК „Крилаті“, Йонкерс, і Андрій Панас з УСВТ „Чорноморська Січ“, Ню-Джерзі – члени проводу ланки копаного м’яча УСЦАК та активні, провідні змагуни своїх спортових осередків. До складу збірної ввійшли футболісти, що були готові сплатити кошти поїздки, які перевищують 3 тисячі долярів. Для полегшення фінансового тягару цим молодим українським спортовим ентузіястам, окремі спортові осередки, кредитівки, братські установи стали співспонзорами цієї далекої поїздки.

До складу команди з копаного м’яча УСЦАК увійшли Матвій Зєлик, Андрій Панас, Данило Левицький, Гриць Сергіїв, Роман Головінський, Андрій Кудрик – усі з УСВТ „Чорноморська Січ“, Марко Гованський, Іван Копичак – обидва з СК „Крилаті“, Йонкерс, Михайло Турик – УСК „Леви“, Стемфорд, Олег Яцишин, Богдан Яцишин, Сергій Молцинович – усі три з УСК „Україна“, Сиракюз, Ярослав Консограда – УСК „Україна“, Сиракюз – управитель збірної.

Для збірної УСЦАК це буде 7-ий з черги виступ. Перший відбувся 1966 року в Чикаґо проти збірної литовців Америки і Канади. Збірна УСЦАК виграла вислідом – 5:0. Чергові два виступи відбулися на „Вільних Олімпіядах“ в Етобікоку, Канада, в 1980 і 1984 роках. На цих виступах проти збірних литовців, латишів, естонців і вірменів збірна УСЦАК виграла золоті медалі.

В 1991 році репрезентація УСЦАК здійснила історичне турне в західні області України, де провела 5 змагань, чотири з яких закінчила внічию (в Івано-Франківську, Луцьку, Тернополі, Дрогобичі) і тільки у Львові зазнала поразки з „Карпатами“ – 2:4. З таким же вислідом вона закінчила товариські змагання із збірною українців в Парижі в 1999 році.

У 2003 році міні-збірна УСЦАК взяла участь в міні-турнірі українських дружин в Англії, де між 15-ти учасниками дійшла до чвертьфіналу.

Омелян Твардовський

Наймолодша переможниця Міжнародного турніру з художньої гімнастики „Багіра-2006“ одеситка Анастасія Корно (6 років) з Чашею турніру під час церемонії нагородження у Львові 17 грудня 2006 р. У турнірі взяли участь юні гімнастки з Росії, Польщі, Угорщини та з багатьох реґіонів України.

Фото УНІАН

Бокс: В. Кличко буде битися у квітні, але не з О. Маскаєвим

Свій наступний двобій чемпіон світу за версією „IBF“ у надважкій вазі українець Володимир Кличко проведе 10 березня 2007 року в Німеччині. Суперником українського боксера буде американський боксер і офіційний претендент на його титул Рой Остін.

Можливий об`єднувальний двобій проти росіянина Олега Маскаєва, який оголошувався на 21 квітня 2007 року, не відбудеться. Після того, як О. Маскаєв захистив свій чемпіонський титул за версією „WBC“ у бою з Пітером Охело, почалися переговори про бій між Кличком та Маскаєвим. Представники Маскаєва заявляли, що бій відбудеться у Москві. Але промовтер Олега Маскаєва Деніс Рапапорт звернувся до керівництва Всесвітньої боксерської ради з проханням перенести дату обов'язкового захисту титулу на 3-4 місяці. Можливо, саме цей лист і став перепоною для проведення бою у найближчі півроку. Очевидно, що після обов'язково захисту титулу в бою з Остіном, Володимир Кличко навряд чи погодиться на бій з Маскаєвим на їхніх умовах і буде висувати свої. Є й інші варіянти, чому ж цей бій неможливий: „IBF“ зобов`язало провести обов`язкий захист титулу Кличка з Остіном або Кличкам не вдалося домовитися про умови проведення бою з одним з промовтерів Маскаєва – Доном Кінгом.

Рой Остін, 36-річний американець, провів на професійному ринґу 31 бій, 26 разів був переможцем, тричі програв та чотири бої завершив з нічиєю. Свій останній поєдинок Остін провів у липні 2006 року з Султаном Ібрагімовим з Росії. Цей двобій завершився нічиєю. „WBC“ збиралася провести повторний двобій між цими боксерами, але Ібрагімов відмовився від бою і саме Остін був названий офіційним претендентом на бій з Кличком.

Переможці IV Всеукраїнського боксерського дитячого турніру на приз Котельника з срібним переможцем Олімпіяди в Сеулі боксером Андрієм Котельником (другий зліва) у Львові 24 грудня 2006 р. На конкурс приїхали 160 юних боксерів з усіх реґіонів України. *Фото УНІАН*

Футбол: гравцеві „Динамо" повернули вкрадений „Порше"

12 грудня у Симферополі в леґіонера київського „Динамо" Бадра Кадурі вкрали його розкішний „Порше-Кайен-Турбо" вартістю понад 100 тисяч долярів. На трасах переглядали всі „Порше". Коли біля міста Каланчак постовий інспектор зупинив для перевірки чергове авто цієї марки, разом з ним зупинився джип „Мерседес". Водій „Порше", відкривши вікно, простягнув міліціонерові документи і поцікавився, з якої причини його зупинили. Коли водій почув, що в зв'язку з викраденням, „Порше" рвонув з місця. Слідом за ним помчав і „Мерседес" супроводу. За тривогою були підняті патрульні служби Херсона, Каховки, Нової Каховки і Цюрупинська, їх підсилили батальйоном „Беркута". Під особливу контролю узяли трасу Мелітополь – Каховка, котру перегородили шипами. Але виявилося, що злодії вибрали інші дороги – пересічні.

Незабаром до мосту через Дніпро наблизився „Мерседес", що супроводжував „Порше". Водія затримали, із сальону вилучили помпову зброю, а також пістолет. Через кілька годин на зв'язок із затриманим вийшли люди зі зниклого „Порше". Оскільки дзвінок був зроблений із села Тарасівки Цюрупинського району на Херсонщині, інспектори негайно виїхали туди. Виявилося, що викрадачі, щоб сховати автомобіль від міліції, за 100 гривень орендували гараж у місцевого жителя на кілька тижнів. Разом з украденим авто (це справді виявився „Порше" футболіста) херсонські міліціонери передали своїм симферопольським колегам злодіїв. Сам Бадр Кадурі перебуває на відпочинку в США.

Це не перший випадок викрадення авто у футболістів. Свого часу втратили свої авта Гаврáнчіч („Мерседес“) та Родріґо („BMWX5“). Але їм не пощастило і їхні авта шукають й досі.

А. Шевченко – на лаві запасних

Український форвард Андрій Шевченко за рішенням головного тренера лондонського „Челсі“ Жозе Моурíньо не був включений до стартового складу нагру із „Фулхемом", котра відбулася 30 грудня увечорі. Португальський наставник відіслав його на лаву запасних.

У цьому році в чемпіонаті Англії Шевченко лише тричі вражав ворота суперників, а в останніх одинадцяти матчах у складі „Челсі“ забив лише один ґоль. Нагадаємо, що капітан збірної України перейшов до лондонського клюбу перед стартом ЧМ-2006 з Міляну за 30 мільйонів фунтів стерлінгів. У п’ятнадцяти змаганнях прем’єрліґи, котрі Шевченко починав у стартовому складі, дванадцять разів українця було замінено. Востаннє він не провів на полі навіть години, відзначившись за цей час лише одним ударом по воротах суперників.

В чужих світах жив і працював для України

До 70-ліття з дня народження науковця і мецената Йосифа Сірки

70-ті роки ХХ ст. були чи не найгіршими в національному житті найзахіднішої галузки українського народу – українців Словаччини. В рамках т. зв. „нормалізації" найсвідоміша частина української інтеліґенції головним чином, літератори, опинилися за ґратами, десятки інших були змушені були працювати чорноробами. Їх імена не сміли появитися в пресі.

В 1978 р. у Франкфурті-на-Майні появилася 200-сторінкова англомовна книга „Розвиток української художньої літератури Чехо-Словаччини 1945–1975 рр.", в якій ці люди виведені на передній плян. Через два роки (1980) подібна праця вийшла в Мюнхені українською мовою під назвою „Розвиток національної свідомости лемків Пряшівщини у світлі української хидожньої літератури Чехо-Словаччини". І в ній основний наголос поставлено на захист іншодумців.

Автором цих книжок був молодий уродженець Пряшівщини Йосиф Сірка, якого окупація Чехо-Словаччини військами Варшавського договору в серпні 1968 року застала в туристичній подорожі в Італії. Додому він вже не повернувся, залишившись на еміґрації.

Йосиф Сірка народився 29 жовтня 1936 р. в с. Убля під українським кордоном. Закінчивши горожанську школу в рідному селі, вступив у Гуменську гімназію, а після її реорганізації перейшов у снинську одинадцятирічну середню школу з українською мовою навчання, яку закінчив у 1955 році, і подався на навчання у Київ. Після п'ятьох років повернувся свідомим українцем, з солідними знаннями рідної мови і літератури.

Спочатку працював в українському видавництві, потім – в редакції журналу „Дружно вперед", пізніше – інструктором з питань культури Краєвого національного комітету. І як редактор, і як інструктор він був у постійному зв'язку з населенням, але й з керівними працівниками тогочасного „процесу відродження".

На еміґрації він був першим журналістом, що після 21 серпня 1968 р. в західній пресі публікував правдиві статті про події в Чехо-Словаччині. Часто виступав і на хвилях радіо „Свобода" та „Вільна Європа".

У 1971 р. вступив на славістичний відділ Франкфуртського університету, де під керівництвом проф. О. Горбача у 1974 р. захистив маґістерську працю „Російськомовні твори Марка Вовчка та Пантелеймона Куліша", на основі якої був прийнятий в докторантуру.

Й. Сірка не задовольнився званням доктора славістики. Вирішив здобути докторат з україністики, тому записався в докторантуру при Українському Вільному Університеті в Мюнхені. Тему своєї нової докторської дисертації він звузив на національний аспект української літератури Пряшівщини.

І друга його дисертація – „Розвиток національної свідомости лемків Пряшівщини у світлі української художньої літератури Чехо-Словаччини" вийшла друком, на цей раз по-українськи, з історичним вступом, німецьким, англійським, французьким, еспанським резюме та іменним покажчиком.

Висновки, до яких дійшов Й. Сірка у 70-их роках, актуальні і тепер. Ось один з них: „Під сучасну пору (*друга половина 70-их років* – **М. М.**) можна сміливо говорити про українську літературу з українською літературною мовою в Чехо-Словаччині, про українську лемківську етнічну групу, яка бореться за своє національне існування в чужому оточенні, без будь-якої допомоги з України; про літературу, яка спирається тільки на власні сили, але мала й має великий вплив на формування і зміцнення української національної свідомости молодого покоління... Та все ж наважуємось стверджувати, що дальша доля українців Пряшівщини багато в чому залежатиме від коннкретних і ближчих взаємин Пряшівщини з Україною, яка й надалі залишиться тим, джерелом національного усвідомлення, яке ніколи не повинно висихати...".

В 1992 р. Й. Сірка габілітувався на доцента УВУ в Мюнхені. З інших наукових праць Й. Сірки, присвячених літературі чехо-словацьких українців, на увагу заслуговує розділ „Література південних лемків" в нюйоркському двотомникові „Лемківщина" (1980). В ній подано ґрунтовний огляд літератури українців Словаччини від найдавніших часів до середини 80-их років ХХ століття. В примітках кожному письменникові присвячено окрему біографічну довідку. Основну увагу і тут автор зосередив на післявоєнний розвиток літератури.

Свій понад 50-сторінко вий аналіз творчости українських письменників Пряшівщини він закінчив отаким висновком: „За післявоєнний період українська література Пряшівщини зазнала не тільки відродження, але й досягла кульмінації поетичними творами С. Гостиняка і Ф. Лазорика, прозою Ю. Боролича, Є. Бісс, В. Дацея і М. Шмайди... Проте це відродження й успіхи були припинені вилученням з культурного життя української людности Пряшівщини найкращих і заслужених літератоев – Дацея, Бісс, Бачі, Мацинського, Шелепця, Шмайди, Макари, Гостиняка і Пестременка, а з літературознавців та критиків – Червеняка, Турка, Мушинки, Зілинського й ін., що завдало величезної шкоди культурному розвитку української людности Пряшівщини та привело її літературу до стаґнації".

Про те, що Й. Сірка мав рацію, свідчить факт, що після листопадової т. зв. „ніжної" революції 1989 р. всі ці письменники були повністю реабілітовані. Отже, Й. Сірка своєю працею на кілька років випередив процес офіційної реабілітації несправедливо репресованих або замовчуваних письменників, публіцистів та літературних критиків.

Ряд статтей про українських діячів Пряшівщини Й. Сірка написав для „Енциклопедії українознавства", що виходила в Парижі. Про культурні, політичні і національні події на Пряшівщині він часто писав до паризького „Українського слова", мюнхенської „Сучасности", торонтського „Нового шляху", нюйоркської „Свободи" тощо.

1 березня 1975 р. Йосифа Сірку було прийнято на працю в Зіґенському університеті у Західній Німеччині, де він працював аж до пенсії – 28 років. Там викладав чеську, сербо-хорватську, польську та російську мови. Йому вдалося відкрити й курси української та словацької мов – перші в історії цього університету.

Одержавши в 1979 р. німецьке громадянство, він почав їздити у Совєтський Союз як керівник туриристичних груп німецького бюро подорожей „Інтерконтакт". Надаючи йому в'їздну візу, радянські паспортні органи транслітерували його ім'я „Jozef Sirka" як „Йоцеф Зірка". В такому вигляді воно потрапило до комп'ютера КДБ. Таким чином, він був у ком'ютері КДБ двічі: Йосиф Сірка – український націоналіст, антирадянський елемент, в'їзд якого на територію СССР країнє небажаний (persona non grata) і Йоцеф Зірка – німецький підприємець, організатор туристичних подорожей в СССР, якого потрібно всебічно підтримувати. І йому виходили на зустріч. Спочатку він їздив у Москву та Ленінград, згодом його клієнти закохались у Київ, і переважна більшість туристичних екскурсій „Йоцефа Зірки" була спрямована туди. Його скрізь приймали за німця, який бездоганно опанував українську та російську мови.

Подорожі в СРСР „Йоцеф Зірка" використовував і для „контрабандної" діяльности, завозячи туди „заборонену" літературу релігійного та антикомуністичного характеру, а теж матеріяльну допомогу українській еміґрації для дисидентів Левка Лук'яненка, Олеся Шевченка, Михайла Осадчого, Опанаса Заливахи, Євгена Сверстюка, Івана Світличного.

Після проголошення самостійної України його зв'язки з нею стали ще більш інтенсивними. В Зіґені він ще в 1988 р. заснував Німецько-українське товариство „Діялог", яке мало понад сто членів. Товариство організувало лекції та бесіди про Україну, влаштовувало подорожі німців в Україну і українців у Німеччину, організувало гуманітарну допомогу Україні, перш за все, Закарпатській області, яка безпосередньо межує з Пряшівщиною.

Досі він їздив на Закарпаття з гуманітарною допомогою понад 100 разів, подолавши при цьому 300,000 км. В Ужгороді немає лікарні та аптеки, в яку б Й. Сірка не завіз ліки та сантехніку. Вартість завезеної гуманітарної допомоги на Закарпаття перевершила вже понад 2,5 мільйона евро. За всім тим приховано тисячі годин інтенсивної праці, сотні недоспаних ночей.

У своїй меценатсько-гуманітарній допомозі Й. Сірка не оминає рідну Пряшівщину. Коли на початку 90-их років українська преса Словаччини опинилася в глибокій фінансовій кризі і часописам грозило заникнення, він зібрав в Канаді шість тисяч долярів і передав їх у Пряшів на фонд української преси. Своїй рідній ублянській школі, яку колись сам відвідував, він подарував комп'ютер з друкарнею, з умовою, що в школі діти будуть вчитися по-українськи. Тисячу гривень він подарував видавництву „Карпати" в Пряшеві на видання книг „Благовісник праці" та „Колеса крутяться". Фінансову допомогу він дав теж Піддуклянській демократичній громаді та іншим установам і приватним особам.

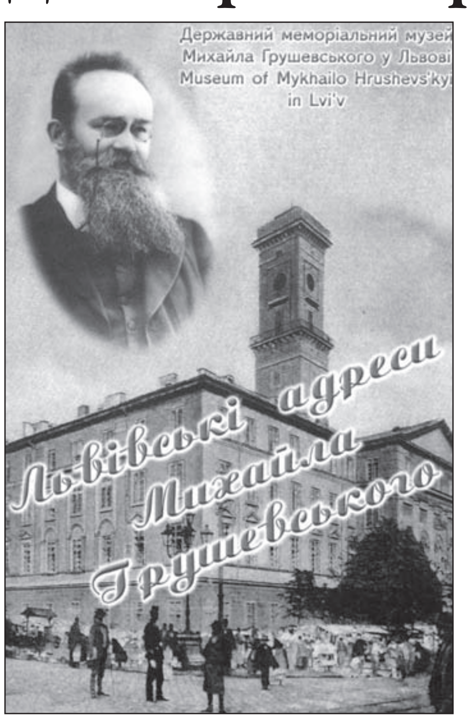
В 2003 р. Й. Сірка вийшовши на пенсію, натривало поселився у м. Торонто, де жила його дружина і наймолодший син Тарас. Та і надалі він утримує тісні стосунки з Україною та Пряшівщиною. Часто друкує свої високо ангажовані статті в пресі України та української діяспори.

Йосифу Сірці минає сімдесят років. За цей час він встиг 36 разів поміняти місце свого перебування, закінчити три вищі навчальні заклади (Київ, Франкфурт, Мюнхен) і в кожному здобути наукове та педагогічне звання, засвоїти вісім мов (українську, російську, словацьку, чеську, польську, сербохорватську, словінську, німецьку та англійську), видати шість книжок та кілька сотень газетних і журнальних статтей.

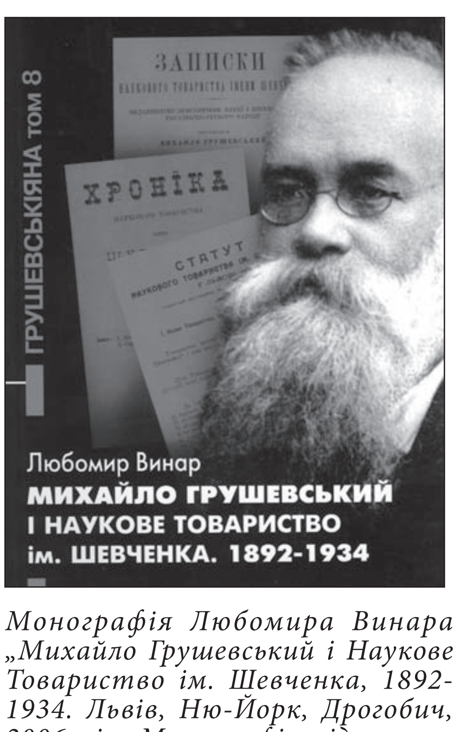
Щиро вітаємо нашого земляка з 70-літтям, бажаємо доброго здоров'я і здійснення всіх його плянів.

Микола Мушинка,
закордонний член Національної Академії Наук України,
м. Пряшів, Словаччина

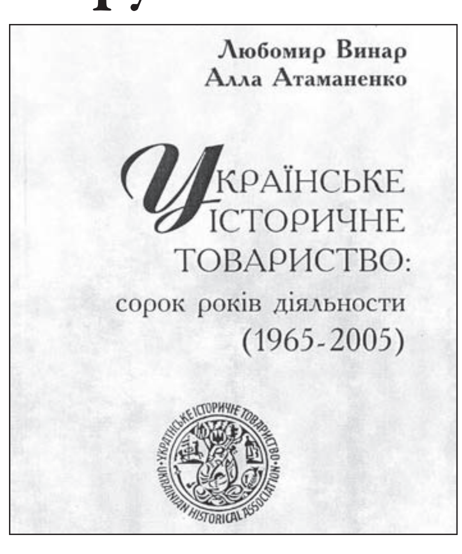
До 140-річчя народження Михайла Грушевського

„Львівські адреси Михайла Грушевського" – розповідь про перебування М. Грушевського у Львові та 15 листівок-ілюстрацій місць, пов'язаних з його замешканням у Львові. Ціна 10 дол.

Монографія Любомира Винара „Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім. Шевченка, 1892-1934. Львів, Ню-Йорк, Дрогобич, 2006 рік. Монографія відтворює життя і наукову діяльність М. Грушевського як голови НТШ і після його повернення в Україну в 1924 році, в контексті співпраці з НТШ. Книжка коштує 25 дол.

„Українське Історичне Товариство: сорок років діяльности (1965 - 2005)". Любомир Винар, Алла Атаманенко. Видання з нагоди Третього Міжнародного конґресу українських істориків (Луцьк, 17 - 19 травня 2006 р.) Ціна книжки 10 дол.

Всі три видання можна замовляти за адресою: Ukrainian Historical Association, Inc. P.O. Box 312 Kent, Ohio 44240

Пам'яті Калини Чічки-Андрієнко

Ділимося з приятелями сумною вісткою, що 22 листопада 2006 року померла в Мюнхені св. п. Калина Чічка-Андрієнко, яка народилася в 1920 році у Відні.

Покійна походила зі знатного українського роду. Її батько Клим був оперовим співаком, мати – донькою славного галицького політика, д-ра Кирила Трильовського, посла до австрійського парляменту, засновника „Радикальної партії" і Товариства „Січ" у 1990 р., а у 1914 р. – голови „Бойової управи УСС". Калина закінчила гімназію і музичну консер-рваторію в Берліні. У 1945 р. родина переселилась до Мюнхену. Тут Калина доповнила музичні студії і в 1948 р. еміґрувала з матір'ю до США, де стала вчителькою з фортепіяна в Українському Музичному Інституті, в Ню-Йорку. З виходом на пенсію повернулась у 1980 році до Мюнхену, де до своєї смерти працювала вчителькою музики, виступаючи часто як концертова піяністка й акомпаніяторка серед українців.

З пошани до свого батька вона подбала у 1992 році про видання в Києві наспіваних батьком ще за життя (він помер в 1967 р.) авдіокасеток і компакт-дисків з оперними аріями і українською клясикою та з її інтерв'ю про нього. Вона щорічно відвідувала

Св. п. Калина Чічка-Андрієнко

Україну, шукаючи спонзорів для видання творів померлого в 1970 р. в Мюнхені композитора Остапа Бобикевича.

Похорон звершив парох Мюнхену, о. мітрат Віктор Головач в сослуженні о. Володимира Війтовича.

В похороні взяли участь також о. Д. Ганн і о. Пельотон з анґліканської церкви. Після похорону відбулась тризна.

Богдан Шарко,
Мюнхен

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого улюбленого і найдорожчого
МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ і ПРАДІДА

С. П.

д-ра СТЕПАНА ВОРОХА

були відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

В АМЕРИЦІ:
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж.;
в церкві св. Миколая у Філядельфії, Па.

В УКРАЇНІ:
в каплиці Українського Католицького Університету у Львові (відправив о. Б. Ґудзяк);
в соборі св. Юра у Львові;
в катедрі св. Воскресіння в Івано-Франківську;
в соборі св. Петра і Павла в Чорткові;
в церкві св. Володимира-Великого – Велика Березовиця.

У ФРАНЦІЇ:
в катедрі св. Володимира Великого в Парижі (відправив Владика М. Гринчишин).

Про молитви за душу Покійного просить
РОДИНА

Ділимося болючою вісткою, що в суботу, 9-го грудня 2006р. несподівано відійшла у вічність наша улюблена і незабутня
ДОЧКА, ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ і СЕСТРА

СВ. П.

АННА-ГАЛИНА ПОЧТАР
з дому РОГАЛЬ-ТРОХИМЕНКО

нар. 7-го серпня 1943 р. на Полтавщині.

Залишені в глибокому смутку:

мама	– ОДАРКА РОГАЛЬ-ТРОХИМЕНКО
муж	– МИРОСЛАВ ПОЧТАР
син	– СТЕПАН ПОЧТАР з дружиною ТОНЕЮ
дочка	– ХРИСТИНА ЕКГАРТ з мужем ЕРІКОМ
внуки	– ІВАСИК і ОЛЕКСАНДРА ЕКГАРТ
брат	– ЮРІЙ ТРОХИМЕНКО з дружиною ШЕЛЛІ і дочкою ЕЛІЗАБЕТ

та ближча і дальша родина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 15-го грудня 2006 р. в Українському Православному Соборі св. Володимира в Пармі, Огайо.

Дякуємо всім приятелям за вислови співчуття і щедрі пожертви на добродійні цілі в пам'ять покійної Галини.

Вічна Їй пам'ять!

В 14-ту ПАМ'ЯТНУ РІЧНИЦЮ
відходу у Божу вічність нашого дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ

СВ. П.

ЕВГЕНА ЛУЦЬКОГО

буде відслужена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
у церкві св. Юра в Ню-Йорку, 27 січня 2007 р. о 6-ій год. веч.

Про молитву за душу Покійного просить
дружина ОКСАНА з дітьми і внуками.

Відійшов у вічність І. Стебельський

Св. п. Іван Стебельський

Не стало відомого громадського і політичного діяча, доброчинця, почесного члена Пласту України. Не стало велета духу, патріота, борця, робітника на ланах українства. Він, як це буває, не залишив реального спадкоємця. Цим спадкоємцем стала і пластова молодь, і вся національно свідома родина близьких, приятелів, знайомих, бо перебував у гроні людей, які разом з ним розділяли новітню долю України.

До свого 92-го дня народження не дожив двадцять днів. Його зболене серце, змучене переживаннями, поневіряннями і невтомною працею перестало битися на світанку 11 листопада 2006 року. Помер тихо, як і жив – на руках земляків. Чи не для того вартувало шість років тому подолати океан, позбутися статусу еміґранта, дістатися рідної і вже вільної землі? Для того!

Іван Стебельський дорожив Америкою, як країною, що в тяжкий для нього час пригорнула його, дала можливість жити, вижити, відбутися. Але він пам'ятав: там, на сході Европи є Україна. Нею жив, для її людей старався. А зробив чимало. Зокрема у США залишив паркпам'ятник „Бабин Яр", проклав міст між Гарвардом і Бориславом, підтримав українознавчу катедру Колюмбійського університету.

З ініціятиви мецената у місті його молодости Бориславі постала гімназія. Протягом багатьох років допомогу І. Стебельського відчувала його рідна Старосільщина, а також старосамбірські школи, Дрогобицька гімназія, окремі школи Івано-Франківська. Мав стипендіятів в інститутах та університетах з числа бідних, але здібних юнок і юнаків. У такий спосіб виховав і вивчив для України вчителів, інженерів, журналістів, дипломатів, священиків. Він був з товариствами „Просвіта", „Бойківщина", „Рідна школа". Уподобав собі Пласт, та так, що став одним з п'яти його почесних членів в Україні.

Видав книгу споминів „Шляхами молодости й боротьби". Дочекався літературного нарису й про себе (Омелян Леськів, „Повернення", Дрогобич. Видавництво „Коло", 2002).Матеріяльно підтримав київське видавництво „Смолоскип", полтавське – „Ганнуся", львівське – для дітей. Дбав і про храми. На банях Святопокровської церкви у Самборі та храму у Старій Солі встановлено подаровані ним хрести.

У молоді роки подався на допомогу Карпатській Україні, вирвав з рук ґестапо однофамільця, сотника УПА Степана Стебельського, пережив внаслідок енкаведистського терору в Самборі у 1941 році загибель батька і сестри.

За сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток і зміцнення української держави Іванові Стебельському склав подяку Президент України. Йому, людині з легенди, надано статус Почесного громадянина Самбору, Старого Самбору, Борислава та Старої Солі. І. Стебельського пойменовано лавреатом педагогічної нагороди ім. Стефана Дубравського та культурологічної ім. Мирона Утруска.

У могилу його опускали 12 листопада. Відбулося це в рідній Старій Солі. У почесній варті стояли місцеві пластуни, а над головою покійного в зажурі похилився їхній штандарт. Труну накрили синьо-жовтим прапором. Прощальне слово виголосили автор „Повернення" Омелян Леськів та станичний Самбірської станиці ОУН-УПА Микола Петрущак. Обряд поховання виконали греко-католицькі священики оо. Володимир Коркуна та Василь Пукій.

Прощай, дорогий брате!
Крізь роки ти кликатимеш нас,
а пам'ять в серці одізветься.

Олег Фолис,
Юлія Марич,
Михайло Рашкевич

З глибоким смутком ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 16 грудня 2006 р. відійшла у вічність на 92-му році життя в Асторії, Н.Й. наша дорога
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і ТІТКА

СВ. П.

СТЕФАНІЯ РАСЯК

30 березня 1914 – 16 грудня 2006 р.
Нар. в селі Військо, Україна. Стефанія була дочкою Катерини і Михайла Малицьких.

Похорони і Свята Літургія були відправлені 21 грудня 2006 р. о. Христофором Войтиною в церкві Чесного Хреста в Лонґ Айленд Сіті, Н.Й. Похована 21 грудня 2006 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й. Отець Ярослав Костик, пастор церкви св. Андрія відправив похоронну молитву.

В глибокому смутку залишилися:

муж – ВАСИЛЬ
дочка – НАДІЯ з сином РОМАНОМ
син – РУСЛАН з дружиною ЕЛІЗАВЕТОЮ і дітьми РОМАНОМ, КАТЕРИНОЮ, РОБЕРТОМ і СОФІЄЮ
племінниця – ОРЕСТА МАЛИЦЬКА
племінник – ФРАНЦ КРАМЕР
ближча і дальша родина в Україні, Канаді і США.

Вічна Їй пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, INC.

з глибоким смутком повідомляє учителів, учнів, батьків та всіх музик в діяспорі і Україні, що 23 грудня 2006 р. відійшов у вічність

СВ. П.

д-р ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ

Співосновник Українського Музичного Інституту Америки 1952 р., Президент УМІ 1959 – 1964 рр., видатний композитор, музиколог, дириґент і педагог.

Достойній дружині НАТАЛЦІ з родиною складаємо глибоке співчуття.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

В пам'ять інж. Романа Бігуна-Тернистого...

16 вересня 2006 року дійшла до нас з Каліфорнії болюча вістка, що там упокоївся в Бозі св. п. друг Роман Бігун-Тернистий.

Героїзмом сповнене життя осіб, які віддають себе служінню своєму народові, особливо, коли той народ поневолений. В цьому випадку борці за свободу постійно важать своїм життям. Лише після їхньої смерти довідуємося від друзів і родини про життєвий шлях того, хто від нас відійшов. Ці слова повною мірою стосуються св. п. друга, інженера Романа Бігуна-Тернистого.

Народився Роман Бігун 3 вересня 1919 року в селі Горохолина, Івано-Франківської области. Народну школу закінчив в Ляхівцях. Будучи учнем народної школи, цікавився усім, що навколо нього діялося, чим жило старше покоління. Зокрема з дядьком, членом ОУН, проводив багато розмов на різні теми. Переконавшись у щирому бажанні Ромця бути причетним до чогось великого, важливого, дядько допоміг йому стати членом Юнацтва ОУН.

Після закінчення народної школи вступив до гімназії у Станиславові (сьогодні Івано-Франківськ). Продовжував бути активним членом Юнацтва ОУН. Невдовзі став членом ОУН. Під час нападу членів ОУН на пошту був ранений в руку і кулю носив до смерти. Після цієї акції був арештований і виключений з гімназії з забороною вступу до школи в цілій Польщі. Роман пішов у підпілля, і вже весь час віддав праці в ОУН на різних постах.

В 1939 році на західньоукраїнські землі прийшла Червона армія зі своєю адміністрацією і відділами безпеки. Ромцьо дістав доручення перейти на захід, під німецьку окупацію, і вступити до „вершуцу", щоб дістати військовий вишкіл. Відтак пішов на старшинський вишкіл, яким проводив сотник Роман Шухевич. У місті Ярославі здав іспит зрілости, завершивши те, чого не міг досягнути за польської окупації.

У червні 1941 року, після наступу німців на совєтську армію, Романові вдалося перейти на схід, щоб дати про себе знати батькам. Далі з похідною групою вирушив на схід. У серпні 1941 року німці почали заарештовувати членів ОУН. Романові вдалося оминути арешту, при сприянні ОУН дістався до Львова при кінці 1942 року. У Львові запізнав Зеню Шурму, яка також працювала в Організації. Роман з дозволу Проводу почав студіювати агрономію, Зеня студіювала фармацію. В тому часі Роман одержав призначення на пост Обласного військового референта. Познайомившись з референтами районів, допомагав їм організувати відділи УПА. Організація активно готуваласядо совєтської окупації.

На самий Великдень 1944 року Роман одружився з Зенею Шурмою, і разом з іншими друзями вони перейшли в Карпати для дальшої праці в Організації. В Карпатах Роман захворів і потрапив до Борислава під лікарську опіку. Зеня працювала зв'язковою для членів Проводу. Разом з Проводом ОУН Роман і Зеня переїхали до Австрії. Замешкали в Цель ам Ціллєр, біля італійського кордону. Відтак цю частину окупувала Франція. Роман дістав доручення наладнати зв'язки з членами ОУН і допомагати організувати табори для українських скитальців, які опинилися в цих місцевостях. Пані Зеня з сином перебувала в Інсбруку. Про свою діяльність звітував Осипові Тюшці, який був провідником ОУН на Австрію.

В тому часі в Реґензбрґці в Німеччині відкрився Український господарсько-технічний інститут (УГТІ). Роман дістав від Організації дозвіл вступити до УГТІ, закінчив студії і одержав диплом інженера агрономії.

Коли прийшов час виїзду наших скитальців з таборів в Австрії і Німеччини, родина Бігунів виїхала до Арґентини і замешкала в Буенос-Айресі. Роман дістав доручення бути провідником ОУН в Арґентині. Також багато часу присвячував праці в Товаристві „Просвіта". Був одним з тих чільних діячів, які створили Українську центральну репрезентацію. Родина збільшилася двома дочками. Бігуни прожили в Арґентині 17 років.

В 1965 році приїхали до США і замешкали в Чикаґо. Роман став членом Товариства Вояків УПА, був кілька разів на з'їздах Товариства. Був членом Товариського суду Головної управи товариства вояків УПА. Брав участь в конґресах УККА та Українського Світового Конґресу. В Чикаґо був членом 8-го Відділу ООЧСУ та членом Українського Визвольного Фронту, членом дирекції Української Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч", довгі роки – секретарем Української Світової Кооперативної Ради. З рамени Президії УСКР їздив організовувати українську кооперацію в Бразилії, Параґваї, допомагав українським кооператорам в Арґентині.

Після проголошення Незалежности України кілька разів був в Україні, і це було для нього великою радістю. В 1998 році подружжя Бігунів переїхало до Каліфорнії, де вже проживали доні зі своїми родинами. В Чикаґо пережила родина Бігунів смерть свого сина, який відійшов в молодому віці.

В Каліфорнії, далеко від України, за волю якої боровся, відійшов від нас член нашого Товариства вояків УПА, св. п. Роман Бігун-Тернистий. Справді тернистим був його життєвий шлях. Тернистим був і є шлях українського народу, шлях небезпек і великих жертв. Та наш друг пройшов його вірним і непохитним. Вдача покійного була лагідна, і це відчувалося в громадській праці. Завжди дбав, щоб була злагода в громаді, зокрема умів мирити прихильників Патріярхату і новокалендарників.

Пам'ять про покійного друга інженера Романа Бігуна-Тернистого нехай буде між нами вічно.

Лев Футала-Лагідний

* * *

16 вересня 2006 року перестало битися полум'яне серце українського патріота, борця за свободу України Романа Бігуна. Після закінчення Народної школи в Ляхівцях, де директором школи був його вуйко, Роман вступив до гімназії в Станіславові, став учасником підпільної боротьби. Коли німці напали на СССР, Роман отримав призначення йти в похідних групах на Схід. Пізніше повернувся до Львова і знову активно включився до підпільної праці. Після призначення його обласним військовим референтом більшість часу проводив в лісі і з'являвся в Львові тільки для звітів та інструкцій.

На Великдень 1944 року Роман одружився з Зенею Шурмою. Шлюб давав о. Гаєвський, діти та зяті якого були в ОУН. Коли фронт фронт був поруч, Провід дав їм скерування до Братіслави, де вони не полишали праці в ОУН. Скоро в родині Бігунів народився синок, якого назвали Богданом-Зиновієм, і родина перебралася до Австрії. Після капітуляції Німеччини молода родина опинилася у французькій зоні і пройшла всі труднощі репатріяційного періоду. Почався масовий виїзд скитальців за море. Зена мала тітку в Арґентині і молода родина вирушила до Буенос-Айресу, де побачила світ доня Роксоляна, а пізніше Оксана. Майже 17 років свого життя в Арґентині вони працювали в українських громадах, виховуючи діточок та заробляючи на прожиття.

В серпні 1965 року родина переїхала до Чикаґо. І знову Роман не був осторонь української справи. В 1998 р. Роман з Зенею переїхали до Лос-Анжелесу, де вже жили доньки. Через стан здоров'я він не міг бути активним в громаді, але його усі шанували. І ще довго буде стискатися болем серце, коли поруч з нашою шанованою Зенею, ми не побачимо сивочолого, гарного, завжди з лагідною посмішкою на устах, пана Романа. Він жив Україною і для України, і тому його родина вирішила перевезти його прах до рідної Івано- Франківщини.

Хай буде йому світла пам'ять в наших серцях!

Людмила Вусик

Додаток до пожертв у пам'ять РОМАНА БІГУНА

200 дол. на „Смолоскип" у Києві „Крамничка Сумління" при парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Іл.;
100 З. Бігун. Разом 300 дол.
200 З. Бігун на парафію свв. Володимира і Ольги
по 50 І. Ґорчинська і О.та І. Шкробут на УКУ у Львові через Фундацію в Чикаґо. Разом 100 дол.
50 кан. Олександра і Тетяна Ямнюк, Торонто на УКУ у Львові.

Особливо дякуємо за прекрасний некролог у „Національній Трибуні" командирові Левові Футалі і п. Людмилі Вуссек у „Шляху Перемоги" в Києві.

Родина надзвичайно вдячна всім.
Нехай ласкавий Господь винагородить усіх сторицею.

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ **„Свобода“** ☐ **„The Ukrainian Weekly“**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

....

Число телефона: ....

Зголошення присилати до: Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
Переведення зміни адреси триває 1-2 тижні.